ЮБИЛЕЙ ЙИЛИНИНГ ЗАРБДОР ВАХТАСИДА

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 50 (5911).

11 МАРТ ЖУМА

1977 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Лидия Павловна Казанцеванинг номи бутун мамлакатимизга танилган. Бу зарбдор ишчи нормадаги 24 та ўрнига 48 та станокни бошқариб, ўтган беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажарди ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг табрик телеграммасини олишдек юксак шарафга муяссар бўлди.

Лидия Павловна бу корхонада 36 йилдан буён ишлаб келмоқда. Бу давр ичида у юз минглаб метр турли газламалар тўқиб берди. Ҳозир Л. Казанцева ишлаб чиқариш ўқуви бўйича инструктор. У ўзининг кўп йиллик тажрибасини комбинатга янги ишга келган ёшларга сидқидилдан ўргатмоқда.

Ш. Иброҳимов фотоси. (ЎзТАГ).

МЕҲНАТ КИШИНИ УЛУҒЛАЙДИ

Абдуқаюм МАВЛОНОВ Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхозда кўп йиллардан бери сабзавоткорлар бригадасига бошчилик қилиб келмоқда. У мўл ҳосил етиштиришда бой тажриба орттирган. Хўжаликнинг бошқа бригадалари, шунингдек қўшни хўжалик аъзолари Абдуқаюм Мавлонов тажрибасини ўртоқлашгани тез-тез келиб туришади. Айниқса ўтган тўққизинчи беш йиллик бригада аъзолари учун зафарларга бой бўлди. Улар беш йиллик планни икки ярим йилда бажариб, аҳолига белгиланганидан кўра икки марта кўп ноз-неъмат етказиб бердилар.

Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида эса сабзавоткорлар пландаги 700 тонна ўрнига 1250 тоннадан зиёд маҳсулот етиштирдилар. Тадбиркор бригадирнинг меҳнати партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланган. Унинг кўксини Ленин ордени безаб турибди. Уста сабзавоткор Абдуқаюм Мавлонов яқинда СССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси томонидан «Москвич» енгил автомашинаси билан мукофотланди.

ЁШЛАРНИНГ МЕҲНАТ ТАРБИЯСИ ВА КАСБ ТАНЛАШ МАСАЛАЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН УМУМРОССИЯ КЕНГАШИНИНГ ИШТИРОКЧИЛАРИГА

Азиз ўртоқлар!

Сизларни — ёшларнинг меҳнат тарбияси ва касб танлаш масалаларига бағишланган Умумроссия кенгаши иштирокчиларини самимий табриклайман. Сизнинг кенгашингиз Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун, КПСС XXV съезди белгилаб берган социал-иқтисодий программани муваффақиятли бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақаси кенг авж олган тарихий кунларда ўтмоқда.

Коммунистик партия ёшлар тўғрисида, уларни ўқитиш ва ҳар томонлама камол топтиришга, йигитлар ва қизларни социалистик Ватанимизнинг бахт-саодати йўлидаги меҳнатга чуқур муҳаббат руҳида тарбиялашга ҳамиша эътибор бериб келмоқда.

Бошқа республикалардаги каби Россия Федерациясида ҳам ёшларнинг меҳнат тарбияси соҳасида ижобий тажриба тўпланди. Мактабларни, ҳунар-техника билим юртларини ва техникумларни битириб чиқаётган ҳар томонлама билимли ёшларнинг катта отряди ҳар йили халқ хўжалиги меҳнаткашлари сафига келиб қўшилмоқда. Ўз тақдирини қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида меҳнат қилиш билан чамбарчас боғлашга қарор қилган ўрта мактабни битириб чиқувчиларнинг ватанпарварлик ташаббуси мамлакатимизда кенг кўламда қўллаб-қувватланмоқда ва оммалашмоқда. Мана шуларнинг ҳаммаси кўпгина педагогик коллективлар, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг зўр ғайрат ва собитқадамлик билан олиб борган ишларининг натижасидир.

Ўқувчиларнинг меҳнат тарбияси ташкилотчилари бўлмиш сизлар жамиятимиз ривожининг ҳозирги босқичи меҳнатнинг характери ва мазмунига, инсонни ҳаётга тайёрлашга нисбатан катта-катта талаблар қўяётганлигини яхши биласиз. Замонавий совет ишчиси бўлиш учун ғоявий эътиқодли бўлиш, кенг политехника билимини эгаллаш, касбларни мукаммал ўрганиш, ўз ишига ижодий ёндошиш, жисмоний ва ақлий меҳнатни бир-бири билан уйғунлаштира билиш керак.

Шунинг учун ҳам ёшларга меҳнат тарбияси бериш, уларни ғоявий-ахлоқий ва гражданлик жиҳатдан чиниқтириш соҳасидаги барча ишларни комплекс уюштириш вазифаси ғоят муҳим аҳамиятга эгадир. Бу давлат аҳамиятига молик катта масала бўлиб, уни ўқув юртлари, меҳнат коллективлари, жамоатчилик ва оиланинг куч-ғайратини бир жойга тўплаш йўли билан амалга ошириш мумкин. Ёшлар танлаб олган касбида меҳнатнинг характеридан чуқур хабардор бўлган ва халқ хўжалигининг ҳал қилувчи соҳаларида актив меҳнат қилиш муҳимлигини тўла тушинган ҳолда ҳаётга қадам қўйиши керак. Ёшларнинг ишлаб чиқаришда муқим ишлаши проблемаси зўр диққат-эътиборга сазовордир.

Барча юқори синф ўқувчиларини корхоналарнинг таълим цехлари, мактаблараро таълим ишлаб чиқариш комбинатлари, ўқувчиларнинг ишлаб чиқариш бригадалари, мактаб ўрмон хўжаликлари, меҳнат ва дам олиш лагерларида ижтимоий фойдали меҳнатга жалб этишга имкон берадиган қулай шарт-шароитларни ҳамма жойда яратиш ҳозирги вақтда айниқса муҳим вазифадир.

Ўрта ҳунар-техника ўқув юртларининг ролини янада ошириш керак. Чунки улар таълимни ижтимоий фойдали меҳнат билан жуда яхши боғлаб олиб бормоқдалар. Шунингдек ўрта мактабни битириб чиққан ёшларга қисқа муддат ичида профессионал маҳоратни эгаллашга имкон берадиган техника билим юртларининг ишини такомиллаштириш лозим.

Партия, совет, касаба союзлари ва комсомол ташкилотлари ўқув юртлари, меҳнаткашлар коллективлари ва ота-оналар жамоатчилиги билан биргалашиб ёшларнинг меҳнат тарбияси ва касб танлаш системасини такомиллаштириш, самарадорлигини ошириш учун барча зарур ишларни қиладилар, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсиз.

Л. БРЕЖНЕВ.

ЭЛЛИК ЦЕНТНЕРЧИЛАР САФИ КЕНГАЙМОҚДА

ОҚҚЎРҒОН районидаги Султон Сегизбоев номли совхознинг Ленин орденли Юсуф Нишонов бошлиқ бригадаси аъзолари йилдан-йилга самарали меҳнат қилиб, пахтадан мўл ҳосил етиштирмоқдалар. Ўтган йили ҳам зиммаларига олган социалистик мажбуриятни ортиғи билан бажардилар. Улар бу йил областимиздаги эллик центнерчи бригадаларнинг ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб, ҳар гектар ердан 50 центнердан «оқ олтин» топширишга сўз бердилар.

— Деҳқонларимиз,— дейди бригада бошлиғи,— мўл ҳосилга ҳозирдан бошлаб пухта замин яратишаяпти. Ариқ-зовурлар тозаланиб, тартибга солиб қўйилди. Экиш агрегатлари муддатидан илгари ремонтдан чиқарилди. Эндиликда чигит экиладиган майдонлар бегона ўтларнинг илдизларидан тозаланмоқда. Карта четлари тартибга келтириляпти. Экишни бекаму-кўст бошлаб юбориш учун барча шарт-шароитлар мавжуд. Биз уч иш кунида чигитни экиб бўламиз.

Шу райондаги «Коммунизм» колхозида ҳам деҳқонлар ҳалол меҳнат қилишиб, КПСС Марказий Комитетининг Мактубига амалий иш билан жавоб бермоқдалар. Эллик центнерчилар ҳаракати кенгайиб, экиш кампаниясига тайёргарлик кўриш қизғин тус олди.

ҚЎЙЧИЛИК ЯХШИ, СУТ ЕТИШТИРИШЧИ?

САМАРАДОРЛИК ва сифат беш йиллигининг иккинчи йили халқ хўжалигининг барча жабҳаларида зарбдор меҳнат билан бошланди. Юзлаб фидокор ишчилар, омилкор деҳқонлар ажойиб ватанпарварлик ташаббуслари билан чиқиб, барча меҳнаткашлар оммасини юбилей йилининг зафарли марралари сари руҳлантирмоқдалар.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ райони қўйчилик фермалари коллективлари ҳам буюк инқилобнинг 60 йиллигини зарбдор меҳнатлари билан шарафлаш мақсадида зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилиб, уни сўзсиз бажариш йўлида жонбозлик кўрсатмоқдалар. Кўклам нафаси баралла сезилиб қолган шу кеча-кундузда райондаги барча қўйчилик хўжаликларида муҳим тадбирлардан бири ҳисобланган қўзилатиш мавсуми зўр уюшқоқлик билан қизғин олиб борилмоқда. Совлиқларни эрта қочириб, қўзилатишни барвақт ўтказишга ихтисослашаётган хўжаликларда эса бу тадбир муваффақиятли тугалланмоқда.

Район хўжаликларидаги бир қатор тажрибали чўпонлар Октябрнинг 60 йиллиги шарафига оширилган мажбуриятлар олишиб, ҳар бир ишда намуна кўрсатмоқдалар. Ана шундай машъал чўпонлардан бири Риза Муждабоевдир. Бу машҳур чўпоннинг сафдошлари Энгельс номли колхозда йил сайин кўпайиб бораётир. У чўпонлар орасида биринчи бўлиб, ўз отарида совлиқларни эрта қўзилатиш усулини қўллай бошлади.

Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида эришган дастлабки юксак кўрсаткичлари учун колхоз правлениеси уни «Волга» енгил автомашинаси билан мукофотлади.

Бу йил Р. Муждабоев отарида 268 бош совлиқ бор. Инқилобнинг 60 йиллиги шарафига пландаги 281 бош ўрнига 364 бош соғлом қўзи олишга сўз берган. Шу кунгача олган қўзиси 300 бошдан ошди. Яқин кунлар ичида ҳар юз бош совлиқдан қўзи олишни 136 бошга етказади.

Тажрибали чўпон изидан бораётган Робит Имомов, Жаъфар Соатхўжаев, Шомалик Шолиёзовлар ҳам эрта қўзилатиш усулини муваффақиятли қўлламоқдалар. Улар совлиқларга ҳар куни 400 граммдан омухта ем, 2 килограммдан хашак бериб боқишяпти. Бу жонкуяр чўпонларнинг ғайрат-шижоатлари туфайли хўжаликда қўзилатиш кампанияси намунали ўтказилмоқда. Эрта урчитилган совлиқлар деярли қўзилаб бўлди. Жами 2248 бош совлиқнинг 1630 бошдан зиёдроғи 1750 дан кўпроқ соғлом қўзи берди. Шундан 130 боши эгиздир.

«Правда» колхози қўйчиликни ривожлантириш соҳасида райондаги машъал хўжаликлардан биридир. Мутахассислар ва тажрибали чўпонларнинг жонбозлиги туфайли хўжаликда эрта қўзилатиш усулига тўла ўтилди. Дастлабки ҳисоб-китобга қараганда ҳар 100 бош совлиқдан олинаётган қўзи сони 110 тадан ошаётир. Шуниси диққатга сазоворки, правдаликлар қўйчиликдан ҳар йили бир миллион сўмга яқин даромад олиб, шу ҳисобга озуқа базасини мустаҳкамламоқдалар. Жумладан, бу йилги қишловга тайёргарлик кўришда 500 тонна силос тайёрланди, етарли миқдорда омухта ем ғамлаб қўйилди. Натижада хўжаликдаги мавжуд 6379 бош совлиқнинг ҳаммаси қишдан беталафот олиб чиқилди.

Колхознинг қўйчилик бўйича мутахассислари совлиқларни эрта қочиришга жиддий эътибор бериб, бу муҳим кампанияни ҳар йили муваффақиятли ўтказадилар. Шу туфайли хўжаликда эгиз қўзи олиш йил сайин кўпайиб бораётир. Бугунги кунгача эгиз қўзилар сони 620 бошдан ошди.

Райондаги барча қўйчилик хўжаликларида қўзилатиш мавсуми қизғин давом этаётир. Бу муҳим ишга аввалдан пухта ҳозирлик кўрилганлиги туфайли қўзилар соғлом туғилиб, дуркун ўсаётир. Айниқса, «Политотдел», «Ленинский путь», «Ленинобод» колхозларида ҳар юз бош совлик ҳисобига юз бошдан ошириб қўзи олинмоқда.

Ҳақиқатан ҳам, район хўжаликларида қўйчиликни ривожлантириш соҳасида амалга оширилаётган тадбирлар ҳар жиҳатдан ибратлидир. Айниқса, райондаги сут-товар фермалари коллективлари бу ибратли ишлардан ўрнак олсалар мақсадга мувофиқ бўлур эди. Чунки, юбилей йилининг ўтган икки ойи иш якунларига қараганда фермаларда иш сусайтириб юборилган. Сут етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан берилган топшириқнинг бирорта хўжаликда ҳам бажарилмаётганлиги ачинарли ҳолдир.

«Гўшт, сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтиришни таъминлаш, — дейилади КПСС Марказий Комитетининг барча меҳнаткашларга Мактубида, — **шаҳарларнинг ва саноат марказларининг аҳолисини шу маҳсулотлар билан таъминлашни яхшилаш — партия, совет ва хўжалик органларининг, хўжаликлар раҳбарлари ва мутахассисларининг, барча колхозчилар ва совхоз ишчиларининг энг зарур вазифасидир. Бунда чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказиш ҳал қилувчи роль ўйнайди».** Дарҳақиқат, шундай. Бироқ, райондаги кўпгина хўжалик чорвадорлари бу муҳим ҳужжатда кўрсатиб берилган йўл-йўриқларга амал қилмаётирлар.

Ўтган хўжалик йилида об-ҳаво ҳар томонлама қулай келиб, чорвадорлар мўл-кўл озуқа жамғариш ва қишловни муваффақиятли ўтказиш имкониятига эга бўлдилар. Деярли ҳамма хўжаликларда бу кўлайликдан самарали фойдаланилиб, ҳар йилгидан ҳам кўп ем-хашак жамғарилди. Аммо озуқа базаси мустаҳкам бўлгани билан ундан тежаб-тергаб ва самарали фойдаланилмаса, кўзлаган маррани эгаллаш мумкин эмас. Кўпгина фермаларда ана шу камчиликка йўл қўйилди. Натижада икки ойлик сут етиштириш топшириқлари бажарилмади. Район бўйича топшириқдагига нисбатан 1307 тонна кам сут тайёрланди.

«Политотдел» колхози фақат райондагина эмас, ҳатто республикада ҳам машъал хўжалик сифатида танилган. Кўп тармоқли бу хўжалик аъзолари амалга ошираётган ибратли ишлар бошқаларга ҳамиша ўрнак бўлиб келади. Ўтган йили хўжаликда ҳар бош соғин сигир ҳисобига 4474 килограммдан сут соғиб олинган эди. Колхоз чорвадорлари бу йил юбилей шарафига янада оширилган мажбуриятлар қабул қилишган. Соғин сигирлар маҳсулдорлигини 4600 килограммга етказиш учун курашмоқдалар. Бироқ, хўжалик фермасидаги шу кеча-кундуздаги аҳвол талаб даражасида эмас. Ўтган икки ой давомида етиштирилган сут ўтган йилнинг шу давридаги даражадан камайиб кетди. Шундай экан, топшириқнинг бажарилмаётганлиги ҳақида гапирмаса ҳам бўлади.

МУСОБАҚА ШАРТЛАРИНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

Нега шундай? Бизнингча, январь-февраль ойларида молларни парвариш қилиш ва боқишда бепарволикка йўл қўйилган. Акс ҳолда қишловга мустаҳкам озуқа базаси яратилган хўжаликда соғин сигирлар маҳсулдорлиги пасайиб кетмаган бўларди. Масалан, колхоз чорвадорлари икки ойлик топшириққа нисбатан 200 тонна кам сут етиштирдилар.

Свердлов номли колхоз ҳам райондаги йирик сут-товар фермасига эга бўлган хўжаликлардан бири ҳисобланади. Бироқ, бу хўжаликда ҳам қиш ойларида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш топшириқлари бажарилмай қолаётир. Жумладан, январь-февраль ойлари давомида чорвадорлар жами 523 тонна сут соғиб олишлари лозим эди. Ҳолбуки, бу кўрсаткич 314 тоннадан ошмади ёки топшириқда белгиланганидан 209 тонна кам сут тайёрланган. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ҳам 26,5 тонна кам демакдир. Оқибатда икки ой давомида давлатга сотилган сут миқдори топшириқдагидан 151 тоннага камайиб кетди.

Бундай аҳволни Карл Маркс номли, «Ленинобод» колхозларида, «Паркент» ва «Юқори Чирчиқ» совхозларида ҳам кўриш мумкин. Масалан, «Ленинобод» колхозида гўшт, тухум ва сут етиштириш кўрсаткичлари ўтган йилдагига қараганда ҳам кескин камайиб кетган. Карл Маркс номли колхозда эса ҳар бош сигирдан планда белгиланганидан 266 килограммдан кам сут соғиб олинаётир. Молларни зооветеринария қоидалари асосида парвариш қилиш ва аниқ белгиланган рацион асосида боқишга жиддий эътибор берилмаётган кўпгина хўжаликларда сигирлардан кунлик сут соғиб олиш миқдори пасайиб кетаётир. Масалан, К. Маркс номли, Калинин номли, «Гулистон», «Коммуна» колхозларида соғин сигирлар маҳсулдорлигининг 4-5 килограммга тушиб қолганлигини қандай баҳолаш мумкин?

Бизнингча, район чорвадорлари бу йилги қишнинг қаҳратон кунларида сусткашликка йўл қўйганлар. Чунки «Политотдел», Свердлов номли, Карл Маркс номли колхозларда соғин сигирлар зоти тўла яхшиланган. Хўжаликда тажрибали мутахассислар ва чорвадорлар кўпчиликни ташкил этади. Гап шундаки, хўжаликларнинг раҳбарлари, партия ва касаба союз ташкилотлари чорвадорлар ўртасида социалистик мусобақани қизғин авж олдириш, илғорларни рағбатлантириб бориш, умуман фермаларда меҳнатни ташкил этишда жиддий камчиликларга йўл қўйишган.

«Қиш фаслининг ўзидаёқ ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутни анча кўпайтиришни таъминлаш, сут етиштириш ва харид қилишни муттасил оширишга эришиш зарур», — деб таъкидланади КПСС Марказий Комитетининг барча меҳнаткашларга Мактубида. Бироқ, район чорвадорлари январь-февраль ойларида сут етиштириш топшириқларини уддаламай партиямиз Марказий Комитетининг муҳим кўрсатмасини бажармадилар. Шунинг учун ҳам район чорвадорлари олдида турган энг муҳим вазифа, Мактубда таъкидлаб ўтилганидек, фермаларда ем-хашак ресурсларидан ўринли фойдаланиш, ем-хашакни қайта ишлашни ташкил этишдан иборатдир. Фермаларда озуқа цехларининг тўхтовсиз ва самарали ишлашига, ем-хашакнинг ҳар бир килограммидан исроф қилмай фойдаланишга ва унинг тўйимли бўлишига эришиш лозим. Район чорвадорлари ўтган икки ой ичида бой берилган имкониятларнинг ўрнини тўлдириш учун, юбилей йили юзасидан зиммага олинган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариш учун йўл қўйилган камчиликлардан тўғри хулоса чиқариб, бундан буён чорва моллари маҳсулдорлигини ошириш имконини берувчи барча резервлардан оқилона фойдаланишлари зарур.

Х. ТЎРАЕВ,
Ўзбекистон радиоси ходими.

А. ЙЎЛДОШЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

[Ушбу рейд материалини бугун Ўзбекистон радиосининг иккинчи программаси орқали соат 19.30 да тинглайсиз].

ҲИССА

Йил бошида совхоз халқ контроли группаси кенгайтирилган иш планини тузиб олди. Планда қишлоқ хўжалиги экинларидан мўл ҳосил етиштириш, чорва маҳсулдорлигини ошириш, тежамкорлик режимини кучайтириш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланган эди. Группа план асосида иш кўрди, белгиланган тадбирларнинг тўла бажарилишига эришди.

Натижа ёмон бўлмади. Ўтган йили «Оҳангарон» совхози меҳнаткашлари давлатга 1651 тонна ғалла, 4196 тонна сабзавот, кўплаб узум ва мева топширди. Ҳосилни йиғиб-териб олиш даврида қўшимча постлар тузилди, нобудгарчиликка йўл қўйилмади. Т. Султонов Ж. Ўсаров, Р. Қўйбоқов каби назоратчилар ўтказилган рейдларда актив иштирок этиб катта тарбиявий ишларни амалга оширдилар.

Совхоз назоратчилари 4 та доимий постга бирлашишган. Улар олдиндан тузиб олинган план асосида чорвачилик, далачилик, маданий-оқартув соҳалари бўйлаб рейдлар ўтказмоқдалар. Ҳозирги пайтда чорва қишловини намунали ўтказиш назоратчилар диққат марказида турибди. Ҳар бир текширув якуни халқ контроли варақасида эълон қилиб борилмоқда. Бу тадбир назоратнинг ошкоралигини таъминламоқда.

И. ЭРЖОНОВ,
Оҳангарон райони.

ЮКСАК МУКОФОТГА ЖАВОБАН

ЖИЗЗАХ. 9 март. (ЎзТАГ). Бугун Жиззах области партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Область партия комитетининг биринчи секретари С. М. Тоиров «Область партия ташкилотининг Улуғ Октябрь 60 йиллигини муносиб кутиб олиш соҳасидаги вазифалари тўғрисида» доклад қилди.

Ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилига социалистик мажбуриятлар қабул қилинди: 320 минг тонна «оқ олтин» етиштирилади, давлатга 150 минг тонна дон, шу жумладан 30 минг тонна маккажўхори сотилади, дон ҳосилдорлиги гектар бошига 70 центнерга қадар етказилади, гўшт етиштириш 19 процент кўпайтирилади ва 21 минг тоннагача етказилади.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Ш. Р. Рашидов йиғилиш аҳлининг гулдурос қарсаклари остида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика министрлар Совети, Узсовпроф ва Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини областга топширди. Область ўтган йилги республика социалистик мусобақасида эришган юксак кўрсаткичлари учун шу мукофотга сазовор бўлган эди.

* * *

САМАРҚАНД. 9 март. (ЎзТАГ). Область партия ташкилотининг бугун бўлиб ўтган актив йиғилишида КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарорини бажариш соҳасида Самарқанд области коммунистларининг, барча меҳнаткашларининг вазифалари муҳокама қилинди. Область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов доклад қилди.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Н. Ж. Худойбердиев нутқ сўзлади. У Самарқанд шаҳрига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини топширди. Шаҳар ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили халқ хўжалик планини муваффақиятли бажариш учун ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида энг юқори кўрсаткичларга эришганлиги учун шу мукофотга сазовор бўлган эди.

Самарқанд областига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи топширилди. Область 1976 йилги республика социалистик мусобақасида юксак натижаларга эришганлиги учун шу мукофот билан тақдирланган эди.

* * *

УРГАНЧ, 9 март. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Хоразм область партия активи йиғилиши бўлди. КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарори асосида область партия ташкилотининг вазифалари муҳокама қилинди. Область партия комитетининг биринчи секретари М. Худойберганов доклад қилди.

Область партия ташкилотининг саноатда бошқаришни такомиллаштириш ва план интизомини мустаҳкамлаш тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети V пленумининг қароридан келиб чиқадиган вазифалари ҳам муҳокама қилинди.

Область партия активи йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов нутқ сўзлади.

БАЙРОҚ ТОПШИРИЛДИ

Кеча Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхози коллективига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи тантанали суратда топширилди. Совхоз ишчилари бу юксак мукофотга ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва иш сифатини яхшилаш юзасидан бошланган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиққанликлари ҳамда 1976 йил халқ хўжалик планларини муваффақиятли бажарганликлари учун сазовор бўлдилар.

Байроқни Тошкент область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари С. Т. Тошқулов топширди.

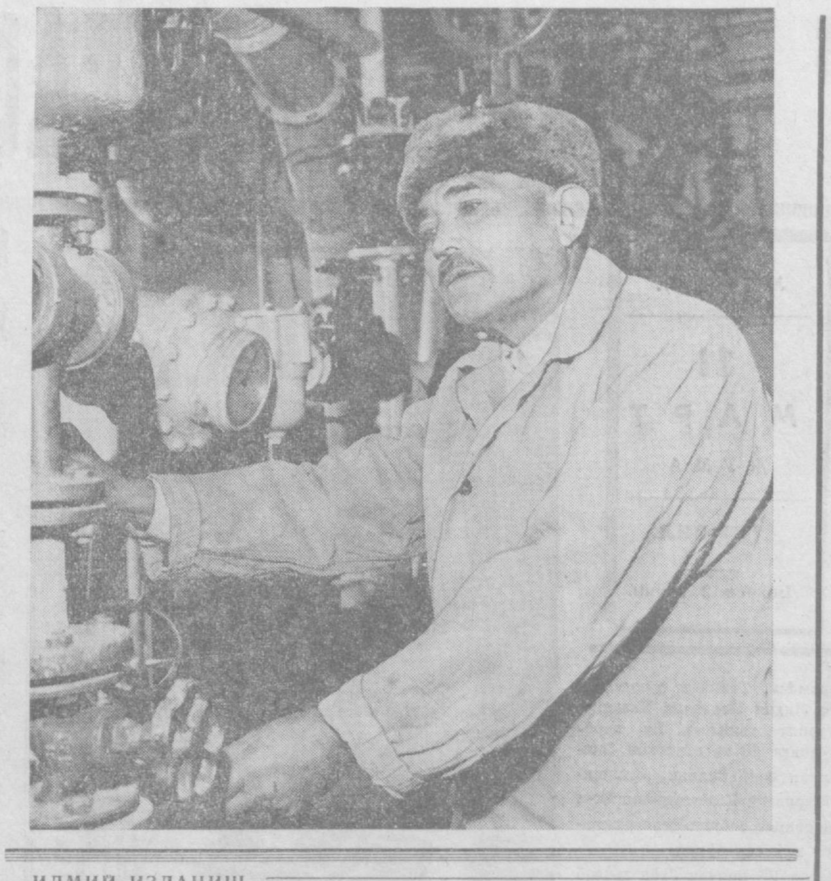

● ТОШКЕНТДАГИ лак бўёқ заводининг компрессор цехи аппаратчиси Иброҳим Лутфуллаев чорак асрдан зиёдроқ вақтдан буён шу корхонада баракали меҳнат қилиб келмоқда. Ветеран ишчи смена топшириқларини 130-140 процент қилиб бажариш билан бирга маҳсулот сифатини оширишга алоҳида эътибор бермоқда. Суратда: Иброҳим Лутфуллаев қурилмаларни созлаш пайтида.

В. Салов фотоси.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДАН ОЛИНГАН ХАБАРЛАР

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

ОКТЯБРЬ революцияси номли Тошкент тепловоз-вагон ремонти заводининг партия ва комсомол комитетлари ишчи ёшлар учун Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига бағишлаб ижтимоий-сиёсий мавзуларда лекциялар ўқишни уюштирди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Р. Х. Аминова «Коммунистик партия — Улуғ Октябрь ғалабасининг ташкилотчиси ва илхомчиси» мавзуида доклад қилди.

Республикадаги дастлабки комсомоллардан бири, ленинча чақириқ даврида партия сафига кирган К. М. Ригин. йигирманчи йиллардаги комсомолларнинг жасоратлари ҳақида ўз хотиралари билан ўртоқлашди. Завод бошлиғи Х. Ш. Файзуллаев корхона ёшларининг юбилей олди вахтасида эришган меҳнат муваффақиятлари ҳақида гапириб берди.

ИНСТИТУТДА СИЁСИЙ-МАОРИФ КАБИНЕТИ

ТОШКЕНТ медицина институтининг ижтимоий фанлар кафедраси жойлашган бинода партия комитети сиёсий маориф кабинети очилди. Бу ерда консультациялар, лекциялар ўтказиш, пропагандистларнинг семинар — машғулотларини ташкил қилиш учун яхши жиҳозланган кенг зал бор. Докладчи ўз доклади давомида қисқа метражли фильмларни кўрсатиш учун дистанцион бошқариш пультидан кинопроекцион қурилмани улаши, диапозитивларни намойиш қилиш учун аппаратдан фойдаланиши, магнитофонни қўйиши мумкин.

КПСС съездлари, партия сафларининг состави ва сони тўғрисида ҳикоя қилувчи бадиий жиҳатдан яхши ишланган плакатлар бор. «Улуғ Ленин», «КПСС XXV съезди — улкан зафарлар съезди» мавзуидаги фото ҳамда сурат стендлари пропагандистлар ва ўқитувчилар учун катта қўлланма бўлиб ҳисобланади. (ЎзТАГ).

ИЛМИЙ ИЗЛАНИШ

ЛАЗЕР НУРИ ОСТИДА

ЎЗБЕКИСТОН ССР Фанлар академияси кибернетика институтининг олимлари ўсимлик касалликларига қарши курашда лазердан фойдаланиш имкониятини топдилар. Улар Г .С. Зайцев номли пахта селекцияси ва уруғчилиги институтидаги ҳамкасблари билан биргаликда чигитга лазер нури таъсирини уч йилдан бери тадқиқ этмоқдалар. Лабораторияларда ва дала шароитларида ўтказилган тажрибаларнинг натижалари шу тадқиқотнинг истиқболларини яққол кўрсатади.

...ЎҚУВЧИЛАРНИНГ катталаштирилган қаламдонига ўхшаш тўғри бурчакли чўзинчоқ приборнинг ичи бирдан майин шўъла билан ёришиб кетди. Ичкаридан чиққан нур ҳар хил бурчак билан қўйилган кўзгулардан ўтиб, установка орқасидаги оппоқ экранда қирмизи тангадек кўрина бошлади.

Ёшлигимда ўқиганим Алексей Толстой повестидаги инженер Гаринниң вайрон қилувчи гиперболоиди тўғрисидаги таассуротларни эслаб, ана шу танга доғга ҳадиксираб қарай бошладим.

— Унинг ҳеч бир зарари йўқ, — деди суҳбатдошим, физика-математика фанлари кандидати Зокиржон Азаматов ва нурни кафтига туширди. — Бизнинг лазер нури яхшиликка хизмат қилади.

Олим нур йўлига линзали яна бир кўзгу қўйди ва нур найзаси яна йўналишини ўзгартириб йўқолди, гулчелакдан оққан сувдек кенгайиб кетди. Энди экранда бояги тангадек шўъла катталашиб, оппоқ баркашдек бўлди.

Энди шу доирага маълум вақт қора чигитни қўйсак, экспериментимизнинг кўринадиган қисми тамом бўлади ва лазер шундан кейин ўсимлик организмида «ишлай бошлайди».

Чигит экилишидан олдин унга линзадан ўтказиб йиғилган қуёш нури таъсир эттирилса, унинг униб чиқиши тезлашишини олимлар кўпдан бери билишарди. Лекин Қуёш спектрида ҳар хил нурлар кўп. Унинг қайси участкаси қай йўналишда яхши таъсир ўтказиши номаълум эди.

Эксперимент ўтказувчилар шуни аниқламоқчи бўлдилар. Улар қизил нур чиқарувчи гелий—неон лазер ишлатдилар. Чигитга беш минутдан то бир соатгача давомида шу нур таъсир эттирилди. Тажрибалар ҳамма ҳолларда ҳам чигит униши зўрайишини, баъзида 19 процентга қадар кўпайишини кўрсатди. Ҳосил етилиши эса, уч-беш кунга қадар тезлашади.

Гап чигитнинг қийғос униши билангина чекланмайди. Лазер нури дастлабки кунлар ферментларни активлаштиради ва ғўзанинг кейинги ўсиш фазаларига самарали таъсир кўрсатади.

Таққослаш учун нур таъсир эттирилмаган чигит экилган контроль группада ғўза қора палак касаллигидан қарийб тамомила қуриб битган бўлса, экишдан олдин лазер нури билан ишлов берилган чигитдан кўкарган ғўзалар қийғос ўсиб, ҳосил берди. Эксперимент такрорлаб кўрилди. Энди чигит атайлаб касаллик тарқалган тупроққа экилди. Натижа бояги-бояги: лазер нурини эмган чигитдан ўсган ғўза касалликка чалинмади.

— Узил-кесил бирон хулоса чиқаришга ҳали вақт эрта, албатта. Лекин бу йўлнинг истиқболли эканлиги на бизда, на селекция ва уруғчилик институтидаги ҳамкасбларимизда шубҳа туғдирмаяпти, — дейди тадқиқот группасининг раҳбари.

Изланишнинг бориши, уларнинг истиқболлари кўпгина олимларнинг диққат-эътиборини жалб қилмоқда. Тошкентлик лазерчиларнинг тадқиқотлари В .И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги Фанлари академиясининг шу беш йилликдаги координацион планига киритилган... изланишлар чуқурлаштирилиб борилмоқда.

А. БАРАНОВ,
Ўзбекистон информация агентлигининг мухбири.

МУҲИМ ФАЛСАФИЙ АСАР

(В. И. ЛЕНИН «КУРАШЧАН МАТЕРИАЛИЗМНИНГ АҲАМИЯТИ ТЎҒРИСИДА» АСАРИНИНГ 55 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН)

БУНДАН 55 йил муқаддам «Под знаменем марксизма» журналида В. И. Лениннинг «Курашчан материализмнинг аҳамияти тўғрисида» деган мақоласи нашр этилди. Бу мақола партиянинг XI съезди арафасида, Совет давлати ички ва ташқи контрреволюциянинг бирлашган кучларини тор-мор келтириб, нисбатан тинч ривожланиш йўлига кирган бир тарихий шароитда ёзилган эди.

«Материализм ва эмпириокритицизм» (1909 йил) китобининг қонуний давоми сифатида ёзилган бу асарда В. И. Ленин идеализмни охирги илдизигача фош қилиб, буржуа философиясига қақшатғич зарба берди, Ф. Энгельс вафотидан кейинги даврда фан тараққиётида, хусусан, табииёт фанларининг ривожида эришилган ютуқларни илмий-материалистик асосда умумлаштирди, партиянинг философия фронти соҳасидаги кураш программасини белгилаб берди. Материалистикани ижодий тарзда ишлаб чиқиш ва қўлланиш, меҳнаткашлар ўртасида илмий-материалистик дунёқарашни кенг пропаганда қилишни ташкил этиш ана шу программанинг таркибий қисми бўлди.

Маълумки, мамлакатимизда дастлабки социалистик қурилиш вазифалари ғоят мураккаб ички ва ташқи вазиятда амалга оширилди. Ағдариб ташланган эксплуататор синфларнинг ғоявий жиҳатдан қаршилиги анча узоқ давом этди. Буржуазия фақат ҳарбий-сиёсий ва иқтисодий соҳадагина эмас, балки идеология, жумладан, философия соҳасида ҳам қаршилик кўрсатди. Шу боисдан ҳам идеология, айниқса, философия фронти соҳасидаги курашнинг роли ортди. Буржуа идеологлари ўша даврда ўз таъсирлари остида нашр этилаётган «Экономист» ҳамда «Фалсафа ва психология масалалари» каби журналларнинг саҳифаларида Совет давлати сиёсатига, марксизмга, унинг фалсафий асоси бўлган диалектик ва тарихий материализмга қарши турли мақолалар босиб чиқарардилар.

Шунинг учун ҳам В. И. Ленин буржуа философиясидаги барча идеалистик оқим ва мактабларни кескин фош қилиб ташлаш марксистлар олиб бораётган ғоявий-назарий курашнинг муҳим вазифасидир, деб ҳисоблади, марксистлар пассив мудофаачилар бўлиш эмас, аксинча, актив, ҳужумкор, курашчан материалист бўлишлари лозим, деб уқдирди. Доҳий ўз асарида марксистларнинг фалсафа фронти соҳасидаги вазифаларини белгилаб бериб, динни илмий асосда танқид қилиш ва омма орасида атеистик пропагандани кенг авж олдириб юборишга даъват қилди.

Маълумки, дин билан идеализм бир-бири билан ўзаро яқин ва узвий боғлиқ. Дин идеалистик дунёқарашнинг ниқобланмаган ошкора бир кўринишдир. Идеализм эса, аксинча, диннинг ниқобланган «силлиқлаштирилган» формасидир. Дин фактларсиз ва асоссиз даъво қилган фикр ва ғояни идеализм гўё философик тус берган ҳолда, сохта ва мавҳум мулоҳазалар билан изоҳлайди. Бинобарин, дин билан идеализмнинг социал ва гносеологик илдизлари бирдир. Ҳар иккаласи ҳам меҳнаткаш оммани итоатда сақлаш ва эксплуатация қилишда эзувчи синфлар қўлида маънавий қуролдир. Ҳар иккаласи ҳам халқ учун афьюн, маънавий қулликнинг бир туридир. Шунинг учун динга қарши курашни, деган эди В. И. Ленин, диннинг жуда чуқур илдизига қарши кураш билан, капитал ҳукмронлигига қарши кураш билан бирга қўшиб олиб бормоқ керак, динга қарши оқартув ишларини асосий вазифага — эксплуататорлик тузумини ағдариб ташлаш ва синфсиз жамият қуриш вазифасига бўйсундириш керак.

В. И. Лениннинг «Курашчан материализмнинг аҳамияти тўғрисида» деган асари философиянинг партиявий ва синфий жамиятда ҳар қандай философия, идеология, дунёқараш муайян бир синфнинг манфаатларини ифода этади. Бинобарин, синфлар ва синфий кураш мавжуд экан, партиясиз, нейтрал, муайян синфларнинг манфаатларини акс эттирмайдиган философия йўқ ва бўлмайди. В. И. Ленин ўзининг «Материализм ва эмпириокритицизм» асаридаёқ, философиянинг партиявий, синфий эканлигини чуқур асослаб, философия бундан икки минг йил илгари қандай партиявий бўлган бўлса, ҳозирги замон философияси ҳам худди шундай партиявийдир, деб ёзган эди. «Курашчан материализмнинг аҳамияти тўғрисида» номли асарда эса бу илмий хулоса конкрет фактлар билан янада бойитилди ва ривожлантирилди.

В. И. Ленин мазкур асарида илмий материалистик дунёқарашни ривожлантириш ва пропаганда қилиш учун марксистик философия билан табииёт фанлари ўртасида мустаҳкам бирлик ва узлуксиз алоқа ўрнатиш вазифасини илгари сурди. Марксча-ленинча философия ўзининг келиб чиқиши ва бутун ривожи давомида махсус фанлар билан, жумладан табииёт фанлари билан изчил бирликда ва ўзаро диалектик алоқада ривожланиб келди. Диалектик материализм табиатшуносликнинг муваффақиятларига суянса, илғор табиатшунослик ҳам ҳамиша диалектик материализмга суянгани ҳолда ривожланди ва такомиллашди. Материалистик диалектика табииёт фанлари эришган ютуқ ва ихтиролардан тўғри илмий хулосалар чиқаришга имкон берувчи энг революцион, изчил философик таълимотдир. У табиий фанлар учун ҳам, ижтимоий фанлар учун ҳам йўл кўрсатувчи йўлчи юлдуз — компас хизматини ўтайди, улар эришган ютуқларни философик материализм асосида умумлаштиради, уларга методологик йўналиш беради, воқеликни тўғри ва илмий негизда тушуниш ва изоҳлаш имконини беради.

В. И. Ленин мазкур асарида, табииёт фанлари ривожида буюк революцион ўзгаришлар юз бераётганлигини таъкидлаб, бу соҳадаги янгиликларни диққат-эътибор билан кузатиб бориш, табиий фанларнинг тараққиёт йўлини диалектик материализм нури билан ёритиш, улар эришган муваффақият ва ихтироларни философик материализм негизида умумлаштириш ва бу ихтиролардан идеализмни ёйиш учун фойдаланишга уринаётган реакцион буржуа философиясини фош этиб ташлаш зарур, деб таълим берди. Улуғ доҳийнинг бу гениал кўрсатмаси биз яшаб турган даврда ҳам катта назарий ва амалий аҳамиятга эгадир.

Ўтмишда бўлганидек, ҳозирда ҳам реакцион буржуа файласуфлари ҳалокат сари бораётган капиталистик қулликни ҳимоя қилиб, фан ва техника ютуқларидан атайлаб ғайри-илмий, ўта реакцион хулосалар чиқараётирлар. Улар, аллақачонлар Ленин томонидан фош этиб ташланган, фан ва практика рад этган идеалистик, метафизик догмаларни яна такрорламоқдалар. Фан билан динни келиштиришга уриниш, фан ютуқлари ва ихтироларидан ғоят қалбаки идеалистик хулосалар чиқариш империализмнинг хурофий философиясига хос хусусиятдир. Империализм идеологлари идеалистик философия ёрдами билан халқлар ўртасида диний жаҳолат, эгоизм, ашаддий миллатчилик ва ирқчиликни ёйиш, сиёсий террор ва империалистик агрессияни оқлашга уринмоқдалар. Бироқ, ҳаёт ва ижтимоий практика ўтмишда бўлганидек, ҳозирда ҳам бу уринишларнинг барбод бўлаётганлигини, реакцион буржуа философияси ва табиатшунослиги илгари сураётган барча идеалистик, метафизик қарашларнинг пучлигини кўрсатмоқда.

КПСС XXV съезди коммунистик қурилишнинг навбатдаги босқичини белгилаб, бутун аҳолини илмий коммунизм руҳида тарбиялаш, уларда марксча-ленинча дунёқарашни шакллантиришнинг галдаги вазифаларини илгари сурди. Коммунистик қурилиш программасининг таркибий қисми бўлган мазкур вазифани муваффақият билан амалга ошириш фан, техника соҳасидаги тадқиқотларини янада интенсив ривожлантиришни, социалистик идеологиянинг таъсири ва ҳужумкорлигини янада оширишни тақозо этади.

Жамият аъзоларининг онглилиги қанча юқори бўлса, коммунистик қурилиш вазифалари шунча тез ва муваффақиятли ҳал қилинади. Шунинг учун ҳам партия XXV съезди ва КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумининг (1976 йил) қарорларида марксизм-ленинизм революцион назариясининг софлиги учун ҳужумкор курашни кучайтириш зарурлиги вазифаси алоҳида таъкидлаб ўтилди. Ҳамма ташқи сиёсий, идеология, пропаганда органларининг диққат-эътибори улар фаолияти савияси ва самарадорлигини ошириш, империалистик пропаганда ва марксизм-ленинизм душманларига қарши курашда мамлакатимиз манфаатларини, социализм, бутун коммунистик ҳаракат манфаатларини қаттиқ туриб актив ҳимоя қилишга қаратилди.

Коммунистик партия бу вазифани амалга ошириш соҳасидаги ўз фаолиятида партиявий ҳужжатларга ва айниқса Маркс, Энгельс, Ленин асарларига мурожаат қилмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежнев айтганидек, партия В. И. Лениннинг ғоявий меросига мурожаат қилар экан, Ленин фикрлари, ленинча методология асосида коммунистик қурилишнинг актуал проблемаларини ҳал этишни ўзининг энг муҳим вазифаси, деб билади.

З. ИСАМУҲАМЕДОВ,
Тошкент қишлоқ хўжалик институти фалсафа кафедрасининг доценти.

ФИЗИКА ўқитувчиси Абдуазим Умаров Калинин районидаги Ҳамид Олимжон номли 50-ўрта мактабнинг моҳир педагогларидан. У ўз фани бўйича олиб бораётган машғулотларни доим кўргазмали бўлишига эришмоқда. Дарсларда темаларга доир техника воситаларидан ҳам фойдаланилади.

Суратда: ўқитувчи А. Умаров физика кабинетида навбатдаги машғулотга тайёргарлик кўрмоқда.

Б. Сафаров фотоси.

МЕҲНАТДАНДИР ФАРОВОН ХАЁТ

Назарбек қишлоқ Совети территориясидаги 12 та аҳоли пунктининг бугунги қиёфаси ўзгача. Замонавий уй-жой, маъмурий бинолар, кенг ва равон кўчаларга туташган асфальт йўлкалар, клуб, маданият уйи — ҳаммаси янгича турмушдан ҳикоя қилади. Бу ерда ҳозир 16 та турли хилдаги товарлар билан савдо қилувчи магазин, бир неча маиший хизмат кўрсатиш точкаси, иккита кутубхона, 12 та фельдшер-акушерлик пункти, 7 та нонвойхона ва бошқа кўплаб маданий маиший муассасалар аҳолига хизмат кўрсатаётир. Меҳнаткашларнинг фарзандлари 8 та мактаб ва 4 та мактабгача тарбия муассасаларида таълим олишмоқда, қишлоқ жамоли очилиб бораяпти. Хўш, бу фаровонликнинг боиси нимада? Бу саволга катта-ю кичик «меҳнат» деб жавоб беради.

Қишлоқ Советидаги «Хасково», «Назарбек» ва «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхозлари ҳамда «Текстильщик» ёрдамчи хўжалиги меҳнатчилари йилдан-йилга янги ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ошириш, давлатга мўл-кўл сабзавот, полиз маҳсулотлари ва мева етиштириб бериш асосий диққат-эътиборда. Бу соҳада улар партиямиз XXV съезди қарорларини ўз иш фаолиятларига дастурул амал қилиб олишган.

Ўтган йили съезд қарорларидан илҳомланиб меҳнат қилган хасковоликлар 315 тонна полиз маҳсулотларини етиштириб, шундан пландаги 200 ўрнига 250 тоннасини давлатга сотдилар. Картошка етиштириш ва давлатга сотиш ҳам кўпайди. Бу соҳадаги план 121 процент қилиб адо этилди. Давлатга сабзавот маҳсулотлари, гўшт, сут, узум сотиш планлари ҳам ортиғи билан бажарилди. Мева сотиш йиллик плани эса 209 процентга етди. «Назарбек», «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхозларида ҳам катта муваффақиятлар қўлга киритилди. Умуман, хўжаликлар бўйича пландаги 951 тонна ўрнига 1331 тонна мева етиштирилди. 120 тонна сут етказиб берилиб, бу соҳадаги кўрсаткич 102 процентни ташкил этди.

— Бу ютуқларда, — дейишади хўжалик раҳбарлари, — қишлоқ Совети депутатларининг ёрдами катта бўлаяпти. Улар халқ хўжалик планлари ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилишида алоҳида ташаббускорлик кўрсатишаяпти.

Дарҳақиқат, шундай. Хўжаликларда депутатлар ўз фаолиятларини доимо активлаштириб боришаётир. Қишлоқ хўжалиги бўйича доимий комиссиянинг иши бунинг мисолидир. А. Ортиқов раҳбар бўлган бу комиссия техника ремонтидан тортиб, то ҳосил йиғим-теримигача бўлган даврда хўжаликларда назоратни бир зум ҳам сусайтирмайди. Комиссия аъзоларининг ташаббуслари билан техника воситаларининг сифатли ремонтдан чиқиши, ердан унумли фойдаланиш, ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш масалалари бир неча бор қишлоқ Совети кенгашларида муҳокама қилинди. Бинобарин, бу ўз навбатида ҳосилдорликнинг ошишига, ундан келадиган даромаднинг кўпайишига олиб келди.

Қишлоқ Совети депутатлари фақат ташкилотчилик ишларини бажарибгина қолмай, шахсий ўрнак ҳам кўрсатишаётир. «Хасково» совхозидан С. Усмонов бошлиқ пешқадам бригада гектаридан 220 центнердан сабзавот маҳсулотлари етиштирди. Социалистик мажбуриятларини ҳам ортиғи билан адо этган шу совхоз сабзавотчилик бригадасининг бошлиғи Т. Аҳмедов, «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхозининг илғор бригадирлари М. Олтибоев, Ҳ. Тиллабоев, Ҳ. Раҳматуллаев сингари депутатларнинг номларини бугун кўпчилик ҳурмат билан тилга олади. Улар раҳбарлик қилаётган коллективлар Октябрнинг 60 йиллик байрамига алоҳида тўёна ҳозирлашга аҳд қилишган.

«Дамачи» — областимиздаги балиқчилик билан шуғулланувчи ёш хўжаликлардан. Депутатлар ва Совет активлари бу соҳани ривожлантиришга ҳам сафарбар қилинганлар. Депутат Қодир Шарипов бошлиқ хўжалик Харьков балиқчилик хўжалиги билан мусобақалашиб, ҳар гектаридан балиқ тутиш бўйича иттифоқда энг юксак натижага эришди. Гектаридан 29,8 ўрнига 38,3 центнердан юқори сифатли балиқ олинди. Қишлоқ Советининг активлари Ҳ. Анваров ва И. Усмоновлар эса бу кўрсаткични 50-55 центнерга етказишди.

СОВЕТ ТУРМУШ ТАРЗИ

Янги ерлар очиш ва ундан унумли фойдаланиш Бутуниттифоқ юриши бошланганда Назарбек қишлоқ Совети активлари ҳам жим туришмади. Қишлоқ хўжалиги доимий комиссиясининг аъзолари А. Ортиқов, Т. Орзиев, Ҳ. Бозоров ва Н. Жалиловалар ўйлаб юрган планларини кенгашда актив муҳокамасига қўйдилар. Таклиф маъқуллангач, фойдаланилмай ётган 22 гектар ер қишлоқ хўжалик оборотига киритилиб, 180 тонна полиз маҳсулоти олинди...

Қишлоқ Совети депутатлари на фақат хўжалик, балки маданий-маиший соҳаларда ҳам ташаббус кўрсатишаяпти. Уларнинг мақсади қишлоқ кишиларининг маданий турмушини юксалтириш, аҳоли пунктларини ҳар томонлама шинам, шаҳар типидаги, кўркам қиёфада кўриш. Депутатлар ва қишлоқ Совети активлари шу мақсадда ҳар бир хонадонда янгича анъаналар қарор топиши, коллектив тадбирларни қулоч ёйдириш, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларига алоҳида аҳамият бермоқдалар.

Совет сессиялари ўз вақтида ўтаяпти. Уларда шу куннинг актуал темалари муҳокама қилинаётир. М. Еримбетов раҳбарлик қилаётган халқ маорифи, Ф. Мусаев бошчилигидаги ёшлар билан ишлаш бўйича доимий комиссиялар аъзоларининг активлиги туфайли кўпгина муҳим масалалар ўртага ташланиб ҳал қилинди. Ўтган йилда кўриб чиқилган 50 та масала халқ хўжалиги ва турмуш маданиятини юксалтиришга сезиларли таъсир кўрсатди.

Маҳаллий Совет депутатининг обрўси кўп жиҳатдан ижронинг изчиллигига боғлиқлигини бу ерда яхши тушунишади. Сайловчилар томонидан берилган 20 дан зиёд наказ муваффақиятли бажарилди. Олти хонали саккиз йиллик мактаб қурилганлиги, «Москва» совхози аҳолисининг газ билан таъминланганлиги, 211 ишчининг янги, шинам квартирага эга бўлганлигида ҳам депутатларнинг муносиб ҳиссаси бор. Бундан ташқари 8 километр узунликда водопровод тармоғи ўтказилди, 13 километр йўл асфальтланди. Ҳамма аҳоли пунктларини газ билан тўлиқ таъминлаш ва 37-мактаб учун янги бино қуриш ҳақидаги наказлар ҳам бажарилиш арафасида турибди.

Аҳолига кўрсатилаётган хизмат сифатини яхшилаш, турларини янада кўпайтириш қишлоқ Совети иш планига асосий вазифалардан бири сифатида киритилган эди. Ижроия комитет ва депутатлар доимий комиссиялари бу соҳада ҳам дуруст самараларга эришдилар. Медицина, маданий-маиший хизмат даражаси яхшиланди. Йиллик хизмат кўрсатиш аҳоли жон бошига 8 сўмни ташкил этди. Қишлоқ советидаги савдо шохобчаларида товар-оборот плани 115 процентга бажарилиб, аҳолига олдинги йилдагидан 26 минг сўмлик кўп маданий-маиший товарлар сотилди.

Маданий-оқартув муассасаларининг, жумладан, клуб ва кутубхоналар ходимларининг амалга ошираётган тадбирлари ҳам яхши натижалар бераяпти. Меҳнаткашлар бу ерда 48 марта лекция ва докладлар тинглашди, 6 марта савол-жавоб кечаси ўтказилди. Кечаларда кишилар турмуш даражасини юксалтириш, оила маданияти ва бошқа шу сингариларга доир кўплаб ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб топишди.

Музикали ва бадиий ҳаваскорлик тўгараклари намунали маданий хизмат кўрсатаяпти. Аҳолига ҳар куни 12 мингдан зиёд газета-журнал тарқатилмоқда. Қишлоққа зиё, нур таралаяпти...

Жамоатчилик территориясини ободонлаштириш ва маданий-маиший тадбирларни амалга оширишдаги муваффақиятлари учун Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Узсовпрофнинг фахрий ёрлиғи билан мукофотланган Калинин районидаги Назарбек қишлоқ Совети ҳозир янада ишчанлик руҳида. Ижроия комитет ва депутатлар активи меҳнаткашларни Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллигини муносиб кутиб олишга сафарбар қилиш, социалистик мусобақани кенг оммалаштириш учун курашмоқдалар.

А. БОБОБЕКОВ.

ИЛҒОР МАТБААЧИЛАР

Маслаҳатга кўра, директор кабинетидан чиқиб тўппа-тўғри муқова цехи томон йўл олдик. Ичкарига кириб боришимиз биланоқ цех бошлиғи Дора Тальянская истиқболимизга пешвоз чиқди. Салом-аликдан кейин цех айландик. Ҳаммаёқ саранжом-саришта, ёп-ёруғ. Иш жойлари озода. Меҳнат авжида. Фақат хотин-қизлардан иборат коллективнинг ҳар бир аъзоси бутун вужуди билан берилиб ишлаяпти. Печатниклар ва саҳифаловчилар қўлидан ўтган листлар жамланиб, яхлит китоб ҳолига келтириляпти. Тайёрлари эса жадаллик билан муқоваланяпти.

— Босмахонамизга келиб тушган ҳар бир китоб,— дейди цех бошлиғи.— бу ерда энг сўнгги жараёндан ўтади. Биз қанчалик тезкорлик ва самарадорлик билан ишласак, ҳалол ва фидокорона меҳнатимизнинг якуни шунчалик яхши бўлади. Мисол учун биргина февраль ойи кўрсаткичини олайлик. Цехимиз коллективи пландаги 9 миллион 300 минг лист ўрнига амалда 9 миллион 500 минг лист китоб тайёрлади. План 101 процент бажарилди. Бунда кундалик ва ойлик топшириқларни доимо ортиғи билан адо этиб келаётган муқовачилардан Собир Раҳимов район Совети депутати В. Калужная, Т. Саматова, Р. Асадуллина, Н. Абдуллаева, З. Мўминова каби ўнлаб коммунистик меҳнат зарбдорлари, социалистик мусобақа илғорларининг ҳиссаси катта бўлди.

Қувончли томони шундаки, бундай ишлаб чиқариш илғорлари фақат муқова цехида эмас, балки ҳарф териш ва босиш цехларида ҳам кўп. Узоқ йиллардан бери самарали ишлаб келаётган ветеран матбаачи, тажрибали ҳарф терувчи Т. Усмонхўжаева, ёш линотипчи З. Ортиқова, қўлда ҳарф териш усталаридан Л. Мальцева. М. Ҳасанова мураккаб машинани моҳирона бошқараётган печатник О. Турсуновалар шулар жумласидандир.

Бахтини ҳам, обрў-эътиборини ҳам ҳалол ва фидокорона меҳнатдан топаётган ана шундай илғор хотин-қизларнинг баракали меҳнати туфайли босмахона коллективи ўтган икки ойни муваффақиятли якунлади. Шу давр ичида 260 минг сўмлик босма маҳсулот реализация қилинди.

Босмахонада ишлаётганларнинг асосий кўпчилигини хотин-қизлар ташкил этади. Улар 300 кишидан ортиқдир. Катта коллектив шуларнинг ҳиммати ва жасоратига таяниб. ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилида юксак маррани кўзлади. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига зиммага оширилган социалистик мажбурият олишди. Бошқача айтганда, йиллик план ва социалистик мажбуриятни узоғи билан 28 декабргача бажарилади, меҳнат унумдорлиги пландагига нисбатан бир процентга кўтарилади ва йил охиригача планга қўшимча равишда 24 минг сўмлик босма маҳсулоти реализация қилинади.

Ҳозир 1-босмахонанинг барча цехлари ва участкаларида эришилган дастлабки ютуқларни янада мустаҳкамлаш, реаль имкониятларни назарда тутиб белгиланган режаларни ўз муддатларида тўла ва ошириб адо этилишини таъминлаш учун қизғин кураш бормоқда. Шу мақсадда цехлар, бригадалар ва матбаачилараро социалистик мусобақа тобора авж олдирилмоқда. Корхона дирекцияси. партия комсомол ва касаба союз ташкилотлари бутун куч ва имкониятларни кўзда тутилган марралар ойма-ой ҳамда кварталма-квартал шак-шубҳасиз эгаллаб борилишига сафарбар этмоқда. Асосий мақсад Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан нишонланишига қаратилган.

Ш. ТОҲИРОВ.

МАНЗАРАЛИ боғдорчилик совхози коллективи бу йил Тошкент шаҳрини кўкаламзорлаштириш учун 50 минг туп шумтол, 60 минг туп чинор ҳамда 150 минг тупдан зиёд яшил тўсиқ кўчатлари етказиб бериш мажбуриятини олган. Айни кунларда совхоз ишчилари сифатли парвариш қилинган кўчатларни механизмлар ёрдамида кўчириб олиб, шаҳарга жўнатмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

ТЎЙГА ТЎЁНА БИЛАН

Улуғ Октябрь революциясининг 60 йиллигини барча совет кишилари қатори пойтахтимиз театр коллективлари ҳам муносиб кутиб олишга зўр тайёргарлик кўрмоқдалар.

Жумладан Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта театрининг коллективи ҳам ҳозирдан бошлаб бу санани кутиб олиш учун қизғин ишга киришди. Театр коллективи композитор Икром Акбаровнинг Ўзбекистон ССР халқ артисти Ботир Зокиров либреттоси асосида ёзилган «Сўғдиёна қоплони» номли операсини яқин кунларда томошабинлар эътиборига ҳавола қилиш ниятида. Машҳур опера рус ва ўзбек тилларида ижро этилади.

Композитор Сулаймон Юдаковнинг «Ғалаба» номли бир пардали опера-ораторияси ҳам шу қутлуғ санага бағишланади. Композитор С. Вареласнинг болалар учун ёзган «Аловиддиннинг сеҳрли чироғи» операси эса йил охирларида ёш томошабинлар эътиборига ҳавола этилади. Шунингдек, театр коллективи юбилей йилида бир неча балет спектаклларини ҳам саҳналаштириш ниятида. Жумладан, рус классик композитори П. И. Чайковскийнинг «Уйқудаги гўзал» балетини И. Юсупов саҳналаштирмоқда.

Композитор Энмарк Солиҳовнинг «Оташин қўшиқ» балети ҳам томошабинлар ҳукмига ҳавола этилади. Бу ҳар иккала спектаклга Ўзбекистон ССР халқ артисти Дилбар Абдураҳмонова дирижёрлик қилади.

Бундан ташқари театр коллективи Улуғ Октябрь байрамига ёруғ юз билан бориш учун кўпгина тадбирлар белгилади. Шу ой ичида Белоруссия ССР халқ артисти, опера солисти З. Бабий республикамизга ташриф буюради. У театр санъаткорлари билан ҳамкорликда «Аида» ва «Флория Тоска» операларида иштирок этади. Бу таниқли артист томошабинлар учун махсус концерт беради. Чунончи байрамга қадар ҳар ойда бир марта пойтахтимиз завод ва фабрикалари, пойтахт область колхоз ва совхозлари меҳнаткашлари ҳузурида бўлишга аҳд қилишди.

М. ЗАРИПОВ.

БОҒБОНЛАРНИНГ ФАРЗАНДЛАРИ УЧУН

Тошкент областидаги А. Абдураҳмонов номли совхозда болалар боғчаси қурила бошланди. Боғбонлар ва соҳибкорларнинг 140 фарзандига мўлжалланган бу янги бино 1977 йил охирида фойдаланишга топширилади. Беш йилликнинг иккинчи йилида «Узплодоовощвинпром» республика аграр-саноат бирлашмаси совхозларида жами 930 ўринли саккизта болалар боғчаси қуриб битказилади. Қурувчилар бу объектларнинг ҳаммасини «яхши» баҳо билан фойдаланишга топширишга қарор қилдилар.

(ЎзТАГ).

ТУГАЛЛАНМАГАН ҚИССА

Мустафа ТУМИЙ

(Жазоир)

Мустафа Тумий «Жазоир ҳимояси учун» номли Жазоир назми, насри ва драмалари антологиясини тузган ёш адиб. Тумий Жазоир ёзувчилари орасида биринчи бўлиб, ўз асарларида замонани ижтимоий томондан таҳлил қилди, янги ҳаёт, янги ғоялар қарор топиши учун ҳар қандай ўтмиш сарқитларига, «Инқилоб» ниқоби остига яширинган ҳар қанақа майда буржуазия кўринишларига муросасиз бўлиш зарурлигини ишонтирарли тарзда тасвирлаб берди... Унинг «Тугалланмаган қисса» ҳикояси ҳам ана шу мавзуга бағишланган.

ҲИКОЯ

Фарузий ўрнидан ирғиб турди-ю, сандиққа урилиб кетди. Эски-тускилар билан савдо қилувчи шайх Нур дўконида чанг-тўзон кўтарилди. Дўкон соҳиби кўпдан бери лаш-лушларини артиб, тозаламаганди. Неча йиллар давомида тўпланиб қолган эски-тускиларни эса ҳеч ким сотиб олмасди.

Харидорлар янги-янги нарсаларни сотиб олишарди. «Инқилоб эски-тускиларни улоқтириб ташлайди», деди Фарузий. Унинг маҳаллий урф-одатлар, касб-ҳунар тўғрисидаги гап-сўзлари жуда баланд парвоз эди.

— Мана бу қулоқни батанг қилувчи даранг-дуринг мусиқа асбобларидан, салла ўраган қари вайсақилардан воз кечиш пайти келди. Ҳа, хуллас, ўзгартириш, янгилаш зарур бўлган нарсалар кўп. Мана, масалан, миллий кийимимиз... Уруш пайтида қўл қовуштириб ўтирган аблаҳларга келсак... Улар эндиликда жуда катта куч! Мана, кимларнинг бўйнига тушириш лозим...

Уччалалари жим қолдилар. Фарузийнинг сўзлари уларнинг онгига етиб бормаганди. Рост, у гапини тугатганда суҳбатдошлари бошларини қимирлатиб қўйдилар. Унинг куйиб-пишиб айтган гаплари-ю, фикр-мулоҳазалари уларни ҳеч бир қизиқтирмасди. Бу уларнинг иши эмас эмиш. Бунақанги йўл билан ижара ҳақини камайтириш, озгинагина ойлик иш ҳақини ошириш мумкин эмас эмиш...

Содиқ тишлари орасидан деди:

— Мусиқа-ю, яна аллама балолар тўғрисида гапиришга хўп вақт топибсан-да. Ҳозир болалар оч-наҳор юришибди-ку!

Бу аралаш-қуралаш гап-сўзлардан бирор маъно тушуниш мушкул эди. Дарвоқе, Содиқ доимо ўзи шунақа гапиради. Унинг узуқ-юлуқ, бир-бирига боғланмаган сўзларидан бирор маънилироқ гап тузиш ёки ундан «маъноли» жавоб эшитиш учун қайта сўрашга таваккал қилиш керак эди.

Фарузий унақанги юраксизлардан эмасди.

— Нима дединг?

— Мен ўлганлар тўғрисида гапиряпман, — унинг гапини бўлди Содиқ. — Тириклар орасида қаҳрамонлар йўқ.

Фарузий вазминлик қилди.

— Ўлгандан кейин, фақат ўлгандан кейингина қаҳрамон бўлиш мумкин, — деб ғўлдиради Содиқ.

Фарузий ниҳоят гап топди. Уни хижолатга солиб, довдиратиб қўйиш жуда амри маҳол эди.

— Ҳа-а, сен озодлик жанглари кетаётган қаҳрамонона кунлардаги билган, таниган одамларимиз ҳақида гапиряпсанми... Инқилоб роса қизиган пайтда кимлар ўқлар остида, яна кимлар ўт-оловлар...

Содиқ унинг гапини яна бўлди:

— Ўлганларнинг жойи жаннатда бўлсин. Тирикларнинг эса виждони азобланмасин. Агар кимда-ким марҳумлар чеккан азоб-уқубатларга ҳамдардлик билдирган бўлса, уларга толе ёр, оллоҳ марҳамати беқиёсдир.

Сўнгги сўзни айтиш, одатдагидек, Фарузийга қолди. Гап бошлаш ва таъсирчан сўзлар билан якунлаш унинг жони-дили эди:

— Улар бекордан-бекорга ҳалок бўлганлари йўқ. Озод Жазоир байроғи улар қони тўкилган ер узра ҳилпирамоқда. Мамлакат ўз жафокашларини ҳеч қачон унутмайди. Кўчалар, хиёбонлар улар номи билан аталган. Халқ учун қурбон бўлганлар хотираси абадий барҳаёт...

Фарузий ана шундай одам эди.

Ўта кетган ватанпарварлигини билдириш учун, у фақат Жазоир сигаретасини чекарди. Уруш пайтида миллий озодлик Фронти фондига муттасил равишда взнос тўлаб турди. Ҳатто ўз шахсий машинасини шаҳар ташкилотига тақдим ҳам этди, бир куни эса, миллий озодлик Армиясининг ярадор бўлган офицерини ўз уйига яширди.

Ўт очишнинг тўхтатилишидан бир ой муқаддам, ўз хизматини, шунингдек, уй ҳамда машинасини тақдим этиб, миллий озодлик Фронтига кўнгилли равишда қўшилди.

Эндиликда Фарузий Жазоир маъмуриятида олий мартабали амалдорлардан бири, ўқимишли, маданиятли зиёли, устига-устак, илгариги Жазоирда маълум ва машҳур оиладан эди, у ҳамма нарсага эга бўлиб, таниқли, мўътабар шахсга айланганди. У таъқиқ нималигини билмасди. Обрўли одамлар билан танишлигидан усталик билан фойдаланиб, истаган жойига кира оларди. Дипломатларнинг учрашувларида эпчиллик билан ҳаракат қилиб, худди министрлардек, бетўхтов қўл қисишарди.

Фарузий доимо одамлар назарида эди.

Уни галстуклар намойиш этилаётган жойда, фотографлару журналистлар олдида қўл қисишиб кўришилаётган пайтда учратишарди.

Аввалига у билан истар-истамас муомила қилишди. Кейин кўникиб кетишди. Энди эса — уни излаб топишарди.

Унинг уч министр, тўқсон тўққиз депутат, департаментларнинг қирқдан ортиқ директорлари билан таниш-билишлиги бор эди. Французлар ташлаб кетган уй-жойни бирон-бир дўстига хатлаб бериш ёинки кўнглига ёқмаган одамини қаматтириб қўйиш унинг учун ҳеч гап эмасди.

Фарузий қўлга киритган имтиёзлар ҳад-ҳудудсиз эди.

Шайх Нур оёқларини чалиштириб, мўйловини ҳафсала билан артди.

— Боғни қузғунлар босганда, ҳатто сиди Абдур-Раҳмондек шаҳар ҳокими ҳам ожизлик қилганди. Тўрт қалъа қўлдан кетгач, французлар шаҳар деворларига яқинлашиб келдилар. Бироқ Боб ал-Жадид билан Дор ус-Султон чидаш бердилар. Дей бир неча мард кишилар билан сўнгги таянчни хоинлардан ҳимоя қилдилар.

Боб ал-Жадиддан портнинг ёнгинасидаги кичкинагина махфий кўрфазга олиб борадиган ер ости йўлини мудофаада турганлардан фақат саноқли кишиларгина биларди. Уни сардор ал-Усмон биларди, чунки у истеҳкомни ҳимоя қилаётган негрларга қўмондон эди.

Буни унинг ёрдамчиси Лазрег бен Фахма ҳам биларди. Биларди, кейин у французлар томонга қочиб ўтиб кетди. Лазрег Ясминани, гўзалликда тенгсиз хуриликони яхши кўрарди, яхши кўрарди-ю, бироқ унинг оиласи билан чиқиша олмасди. Ясмина унинг севгисини рад этди. Агар бен Фахма негр бўлмай, оқ танли бўлганда ҳам, Ясмина шундай қилган бўларди, чунки Лазрег барибир Лазреглигича қоларди.

Қисса пировардига етай деганда, Фарузий жаҳл билан йўталди. Хоин тақдири нима бўлганлиги уни қизиқтирмасди. У бир нарсани биларди: энди сусткашлик қилиб бўлмайди. Ўрнидан туриб, бу ердан чиқиб кетиши керак. Ёвуз ният билан айтилаётгани яққол сезилиб турган қабиҳ қиссани зўрма-зўраки эшитишнинг ҳожати йўқ.

Фарузийнинг руҳиятида нима кечаётганини шайх Нур яхши биларди. Фарузий ғазабланиб, асабийлашаётганини пинҳона сақлолмаётганди.

— Бироқ хоинлару қўрқоқларнинг тақдири ҳамма ерда ҳам бир хил. Улар ўз чодирларини қаерга тикмасинлар, барибир ҳамма ерда тавқилаънатга дуч келадилар. Улар сув остига тушиб, балиқ корнига яширинганларида ҳам, кимсасиз чўлу биёбонларга бош олиб кетганларида ҳам ўз қисматларидан қочиб қутила олмайдилар. Сир бари-бир очилади, ахир рўзани ҳам бир умр тутиб бўлмайди-ку, Ҳақиқат ойи эса: «Нима эксанг шуни ўрасан!»— деган мақолни кимда-ким унутган бўлса, ўшанга эслатиб, самода чақнайди. Фақат тоғ билан тоғгина бир-бири билан учрашмайди...

Фарузий яна йўталди. Шайхга ер остидан кўз ташлади-ю, шу заҳоти яна қадимдан қолган саллага тикилиб қолди. Шайх Нур қаддини ростлади, кейин чўнтагини кавлаб, тамакидонини олди. Уни ҳузур қилиб ҳидлаб, Фарузийни янада асабийлаштирди. Шайх Нурнинг лаблари, нақ сўзга чечан ҳинд «каромат қилувчи»нинг лабларидек осилиб кетди. Шавқсиз, ҳиссиз, раҳмшафқатсиз лаблар машъум ҳақиқатни айтишга чоғланаётганди.

Эски-тускилар билан савдо қилувчининг дўконида юз берадиган можаро муқаррарлашиб қолганди. Фарузий ҳаммаси тугаганини, бундан сўнг асло тузатиб бўлмайдиган гап айтилишини, ҳар эшитганда унга завқ-шавқ, лаззат бағишлайдиган воқеанинг бир парчасини — чинданам юз берган ҳодисами ёхуд афсонами, ҳар қалай. Жазоир маъмуриятининг олий мартабали амалдори бўлмиш Фарузий қўрқоқ ва хоин, деб хулосаланувчи қиссани тинглаш учун энди бу кўримсиз дўконга мутлақо қадам босмас бўлишини сезиб турарди.

У биларди: қиссанинг хулосаси шайх Нурга маълум эди.

Ҳаммасига ўзи айбдорлигини биларди. Шайх Нурга илгарироқ эътибор бериши керак эди. У эса, бунинг ўрнига, худди жўрттага қилгандек, шайхни ҳам, дўконга тез-тез йиғилиб, гаплашиб ўтирадиган унинг меҳмонларини ҳам ўзига қарши қилиб қўйди.

У, ўзини ватанпарвар ва фаол қилиб кўрсатиб, ортиқча гапларни жудаям кўп айтиб юборганини биларди. Ҳалок бўлган жангчининг отаси учун, озодлик уруши ветерани ва икки собиқ маҳбус учун Фронт фондига узлуксиз тўлаб турилган взнос ҳақидаги гап-сўзлар чинданам кулгили эди.

Ватанпарварлик кокардалару галстукка тақиладиган туғноғичлар билан, айниқса, уруш суронларида кўкрак кериб турганлар ҳузурида намойиш этилмайди.

У биларди: буларнинг ҳаммаси шайх Нурга маълум.

Фарузий миллий озодлик Фронтининг шаҳар ташкилотида ишламасди, аммо унинг раҳбарларидан кўпчилигини танирди. Кунларнинг бирида уни ўрнида ётган жойидан олиб кетишди, кейинроқ эса, ялпи ушлов пайтида тўқсон беш фаол қамоққа олинди. Улардан уч кишини қатл этишди. Фарузий эса олти ойгача кўзга кўринмади, унга нима бўлганини ҳам ҳеч ким билмади. Фақат хотини бир сафар ундан Руан муҳри босилган откритка олди. Айни пайтда, Фарузий бу ҳақда ҳеч кимга айтмасликни тайинлаб, уни огоҳлантирганди. Хотини сирни садоқат билан сақлади, бир йил ўтгач эса, ОАСчилар «фотмалар»га қарши «ов» бошлаган пайтда, бошича ўқ узиб ўлдирилди. Фарузий урушда хотинидан айрилиб, тул қолди.

Шайх Нур ўзига мутлақо ишонарди. У жуда муҳим нарсалар тўғрисида хотиржам, ҳазил-мутойиба оҳангида гапириб, Фарузийнинг қалби остига яширинган хотираларини уйғотиб, ғашини келтирарди. Фарузийнинг чекка томирларида қон гупиллаб урарди. У йўталиб, кўз ойнагию, галстугини тўғрилаб, сўз ўйинида бошқа қатнашмаслигига ишора қилди. Ахир у, Фарузий, қулоқ солмагандан кейин, яна ўтмиш торини чертишдан нима фойда? Қамалда қолганлару ўзига бино қўйган хоинлар ҳамда занг босган тангалар ҳақидаги қиссани эслатишдан нима фойда?..

Бироқ шайх Нур ўз ҳикоясини вазминлик билан давом эттиради. Оқ салла ўраб олган, қанчадан-қанча воқеа-ю, ҳодисаларни хотирасида сақлаган бу оппоқ соқолли нуроний қария ҳеч кимни айбламасди: тарих ғалаёнларию, алғов-далғовларини хўп бошдан кечириб, энди у теварак-атрофида нималар юз бераётганини кузатарди.

Эски-тускилар дўкони худди ҳамма нарсага бепарво қаровчи гувоҳлар сингари совуқ. Шайх Нур доимо сукут сақлайдиган, фақат тегиб кетгандагина ғижирлаб овоз чиқарадиган кўҳна сандиқлардек осойишта эди.

Фарузий ўша оқшом кўҳна сандиққа зарб билан урилиб кетди...

Русчадан Абдумажид ШОМИРЗАЕВ таржимаси.

«СПРИНТ» ТОШКЕНТГА КЕЛАДИ

Тез кунларда Москва, Ленинград, Киев ва бошқа шаҳарлардаги сингари Тошкентда ҳам «Спринт» лотерея билетларни сотиб олинг!» деган рекламалар пайдо бўлади. Кўпчилик спорт мухлислари бу лотерея 1980 йилда Москвада олимпия ўйинлари ўтказилиши муносабати билан чиқарилаётганлигини яхши билишади. Яқинда мухбиримиз «Спортлото» Ўзбекистон зонал бошқармаси бошлиғи И. А. Саакянцга мурожаат қилиб, янги спорт лотореяси тўғрисида гапириб беришни илтимос қилди.

— Маълумки, спринт сузи спортда тезкорликни, аниқроғи қисқа масофани билдиради,— деди Иван Асланович.— Олимпиада муносабати билан чиқарилаётган лотореянинг номи ҳам шундан олинган. Бинобарин, бу ўйинда қандай ютуқ чиққанлигини узоқ кутишга тўғри келмайди. 50 тийинга лоторея билети солинган махсус конвертни очасиз-у, омадингиз юришганлиги ёки келмаганлигини ўша заҳоти билиб оласиз. Ана шу жиҳатидан ҳам «Спринт» бошқа лотореялардан фарқ қилади. Омадли билетларга қандай ютуқ чиққанлиги ёзиб қўйилади. Омадсиз лотерея билетларга эса «ютуқ чиқмади» деган сўзлар ёзилган.

— «Спринт» лотереясининг тиражи қандай?

— Бу лоторея кўп серияда чиқарилиб, — ҳар бир серияда икки миллионтадан билет бўлади. Ҳар бир шаҳарда турлича сериядаги билетлар сотилади. Тошкентда сотиладиган билетларнинг серияси бошқа шаҳардагилардан фарқ қилади. Лотерея ютуқларига келганда эса, 25 сўмдан 5 минг сўмгача пул ютуғи, турли маркадаги автомобиллар бор. Бундан ташқари ишқибозлар Москва олимпиада ўйинларига ҳам йўлланма ютиб олишлари мумкин. Ҳар бир сериядаги билетлардан тушган маблағларнинг ярми — 500 минг сўм миқдорида ютуқларни тўлашга кетади. Қолган маблағлар эса олимпиада мусобақаларини ташкил этиш билан боғлиқ ишларга сарфланади.

— Ютуқларни олиш тартиби тўғрисида ҳам гапириб берсангиз.

— 25 сўмгача бўлган ютуқларни лотереяни сотган сотувчилар тўлайверади. 50 сўмдан 500 сўмгача бўлган ютуқлар эса омонат кассаларда тўланади. Йирик пул ва буюм ютуқларини расмийлаштириш ҳам омонат кассаларда амалга оширилади.

Шундай қилиб, тез орада ҳамшаҳарларимиз янги лотерея ўйинига қўшиладилар. «Спринт» тошкентлик лотерея ўйини мухлисларига ёқиб қолиши шубҳасиз.

ДУНЁ ОВОЗИ
ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

УЛУҒ ОКТЯБРЬ ШАРАФИГА

✦ БРАТИСЛАВА. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига Словакия меҳнаткашлари ўртасида социалистик мусобақа тобора кенг авж олмоқда. «Янги меҳнат совғаларимизни Улуғ Октябрга бағишлаймиз» деган шиор остида ўтаётган бу оммавий ҳаракат олтинчи беш йиллик иккинчи йилининг топшириқларини ошириб бажаришда, ишчилар синфи, деҳқонлар ва меҳнаткаш зиёлиларнинг бирлигини мустаҳкамлашда муҳим восита бўлмоқда.

Ҳозирги вақтда республика корхоналарида ва қишлоқ хўжалик кооперативларида, шахталар ва қурилишларда меҳнаткашлар «Олтмиш зарбдор смена», «Ҳар куни рекорд қўйиб, сифатли ва самарали ишлаймиз», «Совет Иттифоқига тегишли маҳсулотларни муддатидан илгари етказиб берамиз» деган шиор остида ишламоқдалар. Кўпгина коллективлар хом ашё, ёнилғи, электр қувватини тежаш, совет прогрессив тажрибаларини кенг жорий этиш юзасидан ўз зиммаларига оширилган социалистик мажбурият олмоқдалар.

ХАЛҚ ТАЛАНТЛАРИНИНГ РАВНАҚИ

✦ СОФИЯ. Халқ Болгарияси бадиий ҳаваскорлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб равишда кутиб олишга тайёрланмоқдалар. Шу санага бағишлаб СССР халқлари рақсларининг миллий конкурси Пловдивда «Алеша» совет қўшиқлари фестивали, «Қизил лола» сиёсий фестиваль қўшиқлари ўтказилади. Бундан ташқари ҳаваскор рассомлар асарларининг виставкаси уюштирилади, ҳаваскор коллективлар байрам шарафига янги махсус программа тайёрлайдилар.

ШАХТЁРЛАР ВАЪДАЛАРИ УСТИДАН ЧИҚДИЛАР

✦ БУДАПЕШТ. Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини меҳнатда янги муваффақиятлар билан нишонлашга даъват этган Чепель металлурглари ва машинасозларининг ташаббусини биринчи бўлиб қўллаб-қувватлаган Венгрия шахтёрлари ўз ваъдалари устидан чиқмоқдалар.

✦ ВИШОНТАДАГИМ. Торез номли кўмир карьерининг шахтёрлар коллективи шу кунларда йил бошидан бери бир миллион тонна юқори сифатли кўмир қазиб чиқарганлиги тўғрисида рапорт берди. Мамлакатдаги бирон-бир кўмир карьери ҳозиргача шундай рекорд кўрсаткичга эришмаган эди.

КЕМА ЙЎЛГА ТУШДИ

✦ БЕРЛИН. Кечагина бўёқдан чиққан теплоход бортида «Октябрнинг 60 йиллиги» деган сўзлар ёзилган. Висмар шаҳрида шу номдаги теплоход биринчи бўлиб йўлга чиқди. Бу теплоход Совет Иттифоқига топширилади. У Бойценбургдаги кемасозлик корхонасида қурилган «сузувчи меҳмонхона»дир. Шу корхонада бир неча йилдан бери СССР дарё флоти учун пассажир кемалар қурилмоқда. Улар пассажирлар учун ғоят қулайлиги, яхши қатнаши ва ҳозирги замоннинг барча техника талабларига мувофиқлиги билан ажралиб туради.

«Октябрь 60 йиллиги» кемаси шу номга бежиз сазовор бўлган эмас. Бойценбург кемасозлари улуғ революциямиз юбилейини меҳнатда катта муваффақиятлар билан нишонлашга қарор қилдилар. Бу йил улар кемасозлик тарихида биринчи марта илгариги иккита ўрнига учта пассажир кемасини қуриб сувга туширадилар.

(9 март, ТАСС).

ФОЙДАНИ ҲИСОБЛАМОҚДАЛАР

ВАШИНГТОН, 9 март. (ТАСС). АҚШнинг нефть-газ монополиялари 1977 йилнинг дастлабки ойларидаги ўз фойдаларини ҳисоблаб чиқмоқдалар. Бу йил қиш фасли одатдан ташқари совуқ келганлиги туфайли улар мамлакатнинг ёқилғига бўлган эҳтиёжлари кучайганлигидан фойдаланиб, ўз «қўлларини иситиб» олдилар. Масалан, Колумбия федерал округида иситиш ва коммунал хизмат ҳақи январь ойининг ўзида бирданига 22,7 процент кўтарилиб кетди. Газ баҳоси айниқса кескин ошди — 1975 йилнинг январидагига нисбатан 53,3 процент қимматлашди.

Американликлар ёқилғи қаҳатчилигидан азоб чекаётган бир пайтда компаниялар рекорд миқдорда фойда олмоқдалар, деб таъкидлайди конгресс аъзоси Г. Хэррис. Энг камайтириб кўрсатилган ҳисоб-китобларга қараганда, нефть-газ компанияларининг 1976—1977 йил қиш фаслида табиий газ етказиб бериш соҳасидаги найранглари натижасида кўпгина саноат корхоналари ишни тўхтатишга мажбур бўлди, 3 миллионга яқин киши ишсизларнинг бусиз ҳам катталашиб кетган армиясига қўшилди.

ХИТОЙДА ЯНГИ ОДАМЛАР ТАЙИНЛАНДИ

ПЕКИН, 9 март. (ТАСС). Хитойдаги маҳаллий радиостанцияларнинг эшиттиришларидан маълум бўлишича, кейинги вақтлар ХХРнинг етти вилоятида янги раҳбарлар тайинланган. Бу ўзгаришлар бутун Хитой миқёсида партия ва давлат аппаратн Мао Цзэ-дуннинг хотини Цзян Цин бошчилигидаги «тўртлар гуруҳи»нинг тарафдорларидан тозалаш давом этаётганлиги билан боғланмоқда. Юньнань, Цинхай, Хэвлунцдян, Чжецзян, Цзянсу, Гуйчжоу вилоятларида ва Гуанси — Чжуан автоном районида янги кишилар тайинланган. Шу районларда «тўртлар гуруҳи»нинг нуфузи кўпроқ бўлган, деб фараз қилинмоқда.

Аввал бўлиб келгани сингари янги тайинлашларда ҳам бир кишининг ўзи ҳам партиявий, ҳам маъмурий йўл билан раҳбарлик лавозимларини эгаллайди, шунингдек маҳаллий ҳарбий округнинг сиёсий комиссари қилиб тайинланади.

Айни маҳалда Цзян Цин гуруҳи билан алоқадор кишилар ўрнига марказий пропаганда органларининг янги раҳбарлари тайинланганлиги ҳам маълум бўлиб қолди. Цзян Цин Хитойдаги оммавий информация воситаларига жуда катта таъсир ўтказиб келган ва бу ерда айтишларича, кейинги йиллар мобайнида шу воситаларни ўз назорати остида тутган. «Жэньминь жибао» газетасининг бош редактори, «Хунци» журналининг бош редактори, марказий радио ва телевидение директори ўзгартирилди.

✦ ВЕНГРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ. Мамлакатдаги кўпгина саноат ва давлат хўжалик коллективлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига меҳнат вахтасига турмоқдалар.

Суратда: Веспрем шаҳридаги 7 Ноябрь номли шахтанинг Социалистик Меҳнат бригадаси аъзолари шонли сана шарафига пландан ташқари 7 минг тонна кўмир қазиш юзасидан мажбурият олиб ишламоқдалар.

МТИ—ТАСС фотоси.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

✦ БУХАРЕСТ. «ТУ-134А» совет самолёти Бухарестнинг Отопиень аэропортига келиб қўнди. Бу самолёт мамлакатнинг зилзиладан азият чеккан Бухарест аҳолисига ва бошқа районлари аҳолисига медицина ёрдами кўрсатиш учун қарийб тўрт тонна дори-дармон, хирургия асбоблари ва аппаратлар олиб келди.

Руминиянинг шикаст кўрган аҳолисига ғоят зарур бўлган дори-дармон ва буюмлар Болгария, ГДР, Югославия ва бошқа мамлакатлардан ҳам келтирилмоқда.

✦ БУДАПЕШТ. Будапештдаги совет фани ва маданияти уйи Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига бағишланган мароқли ва ғоят бой тадбирлар программасини тайёрлади. Ўтказиладиган лекциялар, кинофильмлар ва фотокўргазмалар томошабинларни коммунистик қурилишда совет халқи эришган ютуқлар билан таништиради, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларнинг мустаҳкамланиб бораётган дўстлиги ҳақида ҳикоя қилади.

✦ НЬЮ-ЙОРК. Родезия ирқчи режимининг жазо отрядларида ажнабий ёлланганлардан қарийб 1.200 киши қатнашмоқда. АП информация агентлиги ана шуни хабар қилиб, Ҳинди-Хитойда жанг қилиш «тажрибаси»га эга бўлган американликлар ёлланган қотилларнинг катта процентини ташкил этади. Улар салкам 400 кишидир. АҚШнинг собиқ ҳарбий учувчилари, денгиз пиёдалари ва бошқа ҳарбий мутахассислари, инструкторлар сифатида кенг фойдаланилмоқда, шунингдек Мозамбик территориясининг ичкарисига қароқчиларча бостириб кираётган штурмчи групалар составида бевосита қатнаштирилмоқда.

✦ ПАРИЖ. Франция меҳнаткашлари халқаро хотин-қизлар куни — 8 мартни оммавий намойишлар ва митинглар билан нишонладилар. Умуммеҳнат конфедерацияси касаба союз бирлашмасининг, Франция Коммунистик партиясининг, Париж тараққийпарвар меҳнаткаш хотин-қизлар ташкилотларининг, Гар, Юқори Сена, Вальде-Марн, Дром, Юқори Вьенна, Нор департаментлари ва бошқа департаментларнинг даъвати билан меҳнаткашлар ўз ҳуқуқлари учун кураш куни ягона шиори остида шаҳар ва қишлоқларнинг кўчаларига чиқдилар.

850.000 ишчи аёл ва уч миллион пенсионер аёллар номидан ҳукуматга топширилган арзнома социал зулм ва камситишни айбловчи ҳужжат бўлди.

✦ ДЕҲЛИ. Ҳиндистондаги Пратапгарх шаҳри яқинида давлат трактор заводи қурила бошлади. Келгуси йилдаёқ ишга тушириладиган бу заводнинг лойиҳадаги қуввати бир йилда 6 мингта трактор ишлаб чиқариш учун мўлжалланган. Янги корхона Ҳиндистон экономикасида давлат секторининг позициясини янада кўпроқ мустаҳкамлайди.

✦ НАЙРОБИ. Бу йил Кения пойтахти муниципал бюджетининг 70 процентдан кўпроғи соғлиқни сақлаш ва халқ маорифи эҳтиёжлари учун сарфланади. Найробининг янги мэри Эндрю Нгумбу бу ерда сўзлаган нутқида ана шу гапни айтди. Шу йилнинг муниципал бюджетини ташкил этаётган 11 миллион Кения фунтидан, дейди Э. Нгумбу, қарийб 7,6 миллион фунти соғлиқни сақлаш ва маориф эҳтиёжлари учун ажратилди.

(ТАСС, 9 март).

ФАХРЛИ КАСБИНИ ЭЪЗОЗЛАЁТГАНЛАР

ЁРҚИН ЙЎЛ

Шофёрлар тайёрлаш мактабидан телефон қилиб қолишди.

— Аъзам Акмалович, эртага курсимизнинг навбатдаги қабулида ўқишлар бошланади. Тажрибали шофёр сифатида сиз кириш машғулотини бошлаб беришингизни лозим топдик...

Аъзам ака рози бўлишга рози бўлди-ю, кейин ўйланиб қолди: «Машғулотни қандай ўтказаман? Нималар ҳақида гапирсам экан?» дея ўзига-ўзи савол берарди. Аввалам бир бундай суҳбат жуда қизиқарли бўлиши даркор. «Ундай қилиш керак, бундай қилиш керак» деган билан ёшларда шофёрлик касбига меҳр уйғотиб бўлармиди? Йўқ. Бунинг учун шу касб билан боғлиқ ҳаётий воқеаларни машғулот мавзуси билан боғлаш лозим...

Моҳир шофёр ўзининг бой иш тажрибаси мисолида машғулотни олиб боришга қарор қилди. Шу топда фахрли касбига меҳр қўйган ўша дастлабки йилларни эслади. Эслади-ю, қандайдир ички бир тотли туйғудан энтикиб кетди.

У илк бор трактор кабинасига ўтириб, рулни бошқарган ҳаяжонли дамларни худди кечагидек яхши эслайди. Устоз тракторчи «Чапга!», «Ўнгга!», «Эгатга!» деб, агрегатни бошқаришни бирма-бир ўргатган эди. Колхозда тракторчи-механик бўлиб ишлаган йиллар ҳам ортда қолди.

«Узглавхлебтрест»га қарашли автобазага ишга ўтганида «Касбингиз нима?» деган саволга «Шофёрман, шофёр» дея фахрланиб жавоб қайтарганди. Шу-шу бўлди-ю, севимли касби бўйича меҳнат дафтарчасининг дастлабки варағи очилди. Навқирон ёшига ёш қўшилди. У ҳайдаган машиналар изи қанчадан-қанча узоқ масофаларни ташкил этади.

Ҳар сафар машина рулига ўтирар экан, уни равон ва текис йўллар манзилдан-манзилга бехатар бориб келишга чорлаётганини чуқур ҳис қилди. Бу эса уни ўз шофёрлик маҳоратини оширишга даъват этарди.

У энди биринчи класс шофёри. Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигида ўн йилдан ортиқ шофёрлик қилиб, бой тажриба орттиргач, уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети автогаражига ишга таклиф қилишди. А. Акмалов ўз бурчига масъулият билан қараб, кўпчиликнинг ҳурмат-иззатини қозонди.

«Агар киши ўзи бажариб турган ишни севса, у ҳолда бу киши ўз ишидан завқланади, бу ишда катта ташаббус кўрсатади, меҳнат унумини оширади». Атоқли Совет давлат арбоби Н. К. Крупскаянинг ана шу олижаноб сўзлари нақадар тўғри ва ҳаётий эканлигини Аъзам Акмаловичнинг кўп йиллик меҳнат фаолияти ҳам яққол тасдиқлаб турибди.

— Хизмат юзасидан республикамизнинг шаҳар ва областлари бўйлаб йўлга чиқишга тўғри келди,— дея ҳикоя қилади ўртоқ А. Акмалов.— Эллигинчи йилларнинг бирида Наманган областининг Учқўрғон районига борган эдик. Пахта йи-

ғим-терими давом этаётган кунлар эди. Кечга бориб, бирдан ҳавонинг тафти ўзгарди. Кўк юзидаги олатароқ булутлар қуюқлашиб, ёмғир ёғиб кетди. У қорга айланиб, ҳаммаёқни жунжиктирадиган совуқ шамол кучайганини айтмайсизми?!

Аксига олиб, пахта қабул қилиш пунктидаги чироқлар ҳам ўчиб, ён-атроф зимистон бўлиб қолди. Аммо, пахта ортилган от-аравалар, прицепли машиналар келиб турибди.

Оддий лампа чироқлар ёруғи билан иш битармиди?! Ҳамманинг боши қотиб қолди. Бундай қарасам, пункт ёнида бир трактор бекор турибди. Унда бироз керосин бор экан. Ўзим рулини бошқарган енгил автомашинадаги бензинни бояги трактор бакига келтириб қуйдим. Тракторни юргазиб, пунктнинг рўпарасига олиб келдим. Унинг бир фонарини тарозибонга, иккинчисини эса пахта ортилган карвонларга қаратдим.

Иш юришиб кетди. Орадан бир соатлар чамаси вақт ўтар-ўтмас, «оқ олтин»лар қабул қилиб бўлинди. Биз шофёрлар қўлимиздан келадиган ёрдамимизни шунақа долзарб пайтларда ҳам кўрсатишимиз лозим-ку, ахир!

Бу жонкуяр ва ишбилармон шофёрнинг Тошкент «Тез ёрдам» станциясидаги фаолияти ҳам мазмунли бўлди. У ҳар сафар машина рулига тезда ўтириб, шифокорларни беморлар ҳузурига зудлик билан етказиб борар, дард азобини чекаётган кишиларга ўз вақтида тиббий ёрдам кўрсатишга эришишда унинг ҳам муносиб ҳиссаси қўшилаётганидан фахрланиб қўярди.

Шофёрлик касби Улуғ Ватан уруши йилларида ҳам жуда қўл келди. Она Ватан ҳимоясига отланган шофёр йигит танкни ҳайдашни тезда ўрганиб олди. Чапдас танкист бўлиб жанг майдонларига кирди. У бошқарган танклардан ёғдирилган ўқлар қанча-қанча фашистни ер тишлатди. Улуғ ғалабага эришиш йўлида то Берлингача бора-боргунча у кўплаб шаҳарларни фашситлар исканжасидан халос қилишда қатнашди. Айниқса, Калуга, Ленинград жангларида ўзбек йигити бошқарган танклар душманга кўп талофат келтирди. Силезия саноат марказида ҳаёт-мамот учун бўлган олишмаларда мардлик намуналарини кўрсатди. Бош қўмондонликнинг ташаккурларига бир неча бор сазовор бўлди. Урушдан кўкрагига жанговар медаллар тақиб қайтди.

Аъзам ака ўзи севган касбига содиқ қолди. Урушдан қайтгач, яна рулга ўтирди. Хизмат постида кўпларнинг узоғини яқин қилди, қатновнинг бехатар бўлишини таъминлади. Ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилган ажойиб меҳрибон қалб эгаси муносиб шогирдлар тайёрлади. Аъзам аканинг пири-бадавлат оиласида ота изидан бориб, шу касбни танлаган фарзандлар ҳам вояга етди.

Рулда 42 йил! Ҳа, бу йиллар Аъзам акага катта бахт олиб келди, уни эл-юртга танитди.

Пенсия ёшига тўлганига мана икки йилдан ошди. Аммо, ёшларга хос куч-ғайрат, касбга бўлган меҳр-муҳаббат туфайли у ҳамон рулда. Жамоатчилик ишларини сидқидилдан адо этаяпти. Уни шофёрлар мактабларида ҳам, турли йиғинларда ҳам учратасиз. Пойтахтнинг Киров районидаги «2-«Кисловодский» маҳалласини ободонлаштиришда турли маданий-тадбирларни ўтказишда у ҳамон актив қатнашиб келмоқда.

Йиллар ва йўллар бу касб эгаси қалбига яна қанчалар қувонч ва шодликлар бахш этади.

А. АЛИЕВ.

ЛИМОН ГУЛЛАДИ. Б. Нагов ва Ҳ. Мирзакаримовлар фотоэтюди.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

КЎЧАТ ЭКИНГ—БОҒ ҚИЛИНГ

Фасллар келинчаги баҳор ҳам бошланди. Табиат уйғонмоқда. Ҳадемай дов-дарахтлар яшил либосга бурканади. Деҳқон енг шимариб далага чиқади. Халқимизда яхши анъана бор. Ҳамма баҳорда яхши ният билан кўчат ўтқазади. Бекободликлар ҳам жонажон шаҳарларини янада кўркам ва обод қилиш ниятида ўтган ҳафтада шанбалик уюштирдилар. Кўчаларга бир ярим минг тупдан зиёд турли мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди, ариқлар тозаланди, йўл чеккалари тартибга келтирилди. Бу йил шаҳарда 30 мингдан зиёд кўчат ўтқазиш планлаштирилган. Шаҳарда ободонлаштириш плани белгилаб олинган. Бу ишга шаҳар Совети ижроия комитети ҳузуридаги махсус бригада бошчилик қилади. Шаҳарда яна бирнеча шанбаликлар уюштириш мўлжалланган.

ТУРАР-ЖОЙЛАР ВА БОЛАЛАР БОҒЧАЛАРИ

Ўзаро социалистик мусобақани қизитган 1-уйсозлик комбинатининг ишчи ва хизматчилари шу кунларда Марказ-27 да қуриб битказган яна бир турар-жой биносини эгаларига топшириш арафасида турибдилар. Бу ерда сўнгги пардозлаш ишлари олиб борилмоқда. Ҳадемай 76 оила янги уйларга кўчиб киради. Бундан ташқари, 159-қурилиш трестининг 6-қурилиш бошқармаси қўли гул бинокорлари эса 48 квартирали уйни эксплуатацияга топширдилар. Шу ой охиригача бу ерда яна учта кўп қаватли турар-жой биноси фойдаланишга топширилиши мўлжалланмоқда. Кичкинтойлар ҳам унутилгани йўқ. Ярим гектар майдонни эгаллаган 140 ўринли янги болалар боғчаси ҳам ҳадемай кичкинтойларни бағрига олади. Бу ерда кўнгилочар ўйинларини ўтказиш учун барча қулайликлар муҳайё бўлади.

Марказ-14 да эса қад кўтарган болалар боғчаси қабул комиссияси томонидан аъло баҳода қабул қилиб олинди.

Спорт

СОВРИН АНДИЖОНЛИК ҚИЗЛАРДА

1980 йилда Москвада ўтказиладиган Олимпиада ўйинлари программасига аёллар ўртасида чим устида хоккей ўйини ҳам киритилган. Халқаро хотин-қизлар куни арафасида мамлакатимизда биринчи марта ана шу қизиқарли спорт тури бўйича мусобақалар бўлиб ўтди.

Шуниси қувончлики, аёллар ўртасида чим устида хоккей ўйнаш ташаббусини бизнинг республикамиз вакиллари кўтариб чиқишди. Улар—андижонлик хоккейчи қизлар дастлабки турнирнинг ғолиби ҳам бўлдилар. Бу мусобақада андижонликлардан ташқари Тошкент, Горький шаҳарлари хоккейчилари ва Смоленск физкультура институтининг Малаховдаги филиали студентлари иштирок этишди. Андижон шаҳри спартакчилари олти имкониятдан беш очко тўплаб, асосий совринни қўлга киритдилар.

МАСЪУЛИЯТЛИ УЙИН ОЛДИДАН

Киевнинг «Динамо» футболчилари олдида катта имтиҳон турипти. Маълумки улар Европа чемпионлари кубоги чорак финал учрашувида «Бавария» командасидан 0:1 ҳисобида енгилишган эди. 16 мартда ўз майдонида бўладиган ўйинга украин футболчилари жиддий тараддуд кўришмоқда. Шу кунларда улар Чехословакияда меҳмон бўлиб туришибди. Футболчиларимиз Трнава шаҳрида маҳаллий «Спартак» командаси билан халқаро ўртоқлик учрашуви ўтказишиб, 2:1 ҳисобида ғолиб келишди. Ҳар иккала тўпни Бережной киритди.

Киев диномачилари Чехословакияда яна иккита ўртоқлик учрашувини ўтказишади.

«Бавария» футболчилари эса ГФР чемпионатида «Кёльн» командаси билан учрашиб, 0:3 ҳисобида енгилишди. Иккита тўпни «Кёльн» ҳужумчиси Ван Гоол киритди. Учинчи тўпни эса ўз дарвозасига «Бавария» капитани Беккебауэр киритди.

ВОЛЕЙБОЛЧИЛАР ЧЕМПИОНАТИ

Бугун пойтахтдаги округ офицерлар уйи спорт залида волейбол бўйича олий лига қатнашчилари ўртасида иккинчи давранинг биринчи тур ўйинлари бошланади. Спорт муҳлислари мамлакатнинг энг кучли коллективлари Москванинг «Динамо», «Марказий армия спорт клуби» коллективлари ҳамда бошқа командаларнинг мусобақаларини томоша қилишади. Биринчи даврадан сўнг пойтахт динамочилари 12 очко билан турнир жадвалида карвонбошилик қилишмоқда. Тошкентнинг «Автомобилист» командаси ҳозирча жадвалнинг тўққизинчи ўрнида турипти. «Автомобилист» ўз майдонида яхши ўйин кўрсатиб, мухлисларини хушнуд этади деган умиддамиз.

ДУРАНГ ВА МАҒЛУБИЯТ

Тошкентнинг «Бинокор» хоккейчилари навбатдаги учрашувларни Киевда «Сокол» командаси билан ўтказишди. Биринчи учрашувни 3:3 ҳисобида дуранг қилган тошкентликлар иккинчи ўйинда 1:7 ҳисобида енгилишди.

РЕСПУБЛИКА педиатрия илмий-текшириш институтининг гастро-энторология бўлимида халқ саломатлигини кўзлаб тинимсиз изланаётган ходимлар талайгина. Шулардан бири Людмила Пятецкая. Суратда: Л. Пятецкая. А. Напханько фотоси.

Жажжи китобхонлар.

КОСА ТАГИДАГИ НИМ КОСАЛАР

Жўравойни яқиндан билган таниш-билишлар, қовму-қариндошлар, қолаберса пойтахтимиздаги Магазин-мавзў кўчасида истиқомат қилувчи қўни-қўшнилар ҳайрон:

«Наҳотки кўринишидан беозор, камсуқум, бузоқнинг ҳақи бор деб, сигирнинг сутини ичмайдиган йигит нафс балосига гирифтор бўлган бўлса. Ёпирай, одамларга ҳайронсан-да. Оиласи тўқ, егани олдида-ю емагани ортда, эгни бут, кийими шай бўлатуриб, яна қинғир ишга қўл урса, товба.

Шундай. Ким ана шу ҳунук гапни эшитиб ачинади, «бечорага энди қийин бўлди, жўжабирдек жон эди», деб афсусланиб, Жўравойнинг гунохини хаспўшламоқчи бўлса, бошқа бировлар аксинча:

— Қинғир ишнинг қийиғи қирқ йилдан кейин ҳам чиқади. Ёш боламиди, жар ёқасида турганини, қандай «ишга» қўл ураётганини, қаерга қадам босаётганини билмаса. Айримлар харидор ҳақига хиёнат қилиб беш тийин, ўн тийин учун бадном бўлади, ишидан бўшатилади, кези келганда жиноий жавобгарликка тортилади. Бу эса ўйламай-нетмай бир варақайига 1100 сўмлик чиннини гумдон қилса.

— Бир ўзи шундай қилмагандир, — эътироз билдирмоқчи бўлишади бировлар. — Ахир коса нимкосасиз бўлмайди-ку!

Аччиқ ҳақиқат шундай. Текинхўрлар бошига бало бўлган, уларни маломатларга қолдирган 546 сонли фактурани ва унда зикр этилган Тошкент чинни заводи тамғаси босилган чойнак, косаларни бир чеккага йиғиштириб, Келес матлубот жамиятига қарашли 21-хўжалик моллари магазини мудири Жўравой Алимов билан ана шу савдо ташкилотига тегишли 2-пойафзал магазини сотувчиси Ғафур Турсунов ўртасида бироз илгари бўлиб ўтган «сир»ли учрашув устида тўхталсак.

— Бундай ўйлаб кўрсам таниш-билишлар орасида сендан бўлак эпчил, уддабурон, юрагида ўти бор йигитни тополмадим, — деди Жўравой магазинда харидорлар бироз сийраклашгач, Ғафурни четга оларкан. — Бир «иш» бор, уддаласак қозон ҳам мой, чўмич ҳам. Лекин озгина ҳавотирли жойи бор, масаланинг мана шу томони мени ўйлантириб турибди.

Ёш бўлса ҳам юлғичликда «ман-ман» деганни бир чўқишда қочирадиган, мол-мулкка, жарақ-жарақ пулларга хирс қўйган Ғафур типирчилаб қолди. Ҳамтовоғи гапини тугатмасданоқ, мақсадга тушунди чоғи, чўрт кесди:

— Қарға қарғанинг кўзини чўқимайди, ака. Жой ҳам бор, одам ҳам. Лозим бўлса машина ҳам топилади. Юрагим қинидан чиқиб кетяпти, тезроқ айтақолсангизчи, қандай иш экан у?

ЧАЙҚОВЧИ, ТЕКИНХЎР ВА БЕЗОРИЛАРГА ЎРИН ЙЎҚ

— Ҳовлиқма. Жўравой, — боягидек, шу бироз «қалтис» жойи бор-да. Ҳа, майли, гап бундай. Бугун магазинга чинни келтирилади. Шуни биргаликда бир ёғлиқ қилсак. Хўш, нима дейсан?

— Бўлди, бўлди. Етти иқлимни изласангиз ҳам акамникидек ҳоли жойни тополмайсиз. Қўни-қўшнилар дуруст одамлар, бировга «гуллаб» қўйишмайди. Буёғи, чиннини сув қилувчилар ҳам топилади...

Ими-жимида тузилган режанинг дастлабки босқичи шу куниёқ амалга оширилди, аҳолига сотилиши лозим бўлган чойнак ва пиёлалар, коса ва лаганлар хўжалик магазини пештахтасидан эмас, Ғафурнинг акаси, шаҳардаги 3-автобус парки шофери Собир Эргашев хонадонидан ўз «ўрнини» эгаллади.

— Мана буни кассангизга топширасиз ака, — 1100 сўмни Жўравойга узатди Ғафур ва мўғомбирона тиржайди. — Давлат олдида юзингиз шувит бўлмасин, яна. Фойдасига келсак, келишганимиздек, ўртада арра.

Муттаҳамлар қорда қолган изларни яшириш мақсадида бир ҳафта тишни-тишга қўйдилар. Зеро, чинниларнинг иси ҳам, миси ҳам чиқмади ташқарига. Қачонки режанинг иккинчи босқичи ҳамирдан қил суғургандек ўтганига ишонч ҳосил қилингач, навбат овсинларга, ака-укаларнинг хотинларига келди. Ҳайриниса ва Муборақлар енг шимариб, «ким ошди» савдосини қизитиб юбордилар. Айниқса, Мубораҡнинг ошиғи олчи эди. Ҳатто унинг «қобилиятига» турмуш ўртоғи Ғафур ҳам минг бор «тасанно»лар айтиб, тан берди. Ахир 90 тийинлик чойнакни уч ярим сўмдан пуллашнинг ўзи бўладими!

— Овсин, сиз ҳам ўзингизча «чиннифурушман» деб бекорга оғиз кўпиртиб юрган экансиз-да. Чойнакларни пулламадингиз, сувга оқиздингиз, сувга. Қаерда кўрибсиз, икки сўмдан чойнак сотишганини? — қилмишидан ғурурланарди Муборак.

Аммо товламачи, текинхўр чайқовчиларнинг севинчи узоққа чўзилмади, қалбакичилик, ғирромлик йўли билан топилган пуллар уларнинг қўлини ҳам, оёғини ҳам боғлаб ташлади. Пировардида эса Тошкент район ички ишлар бўлими ходимлари чинни савдосига узил-кесил чек қўйишди. Халққа сотишга мўлжалланган минг-минглаб пиёла, коса, чойнак ва лаганлар ўз ўрнига қайтарилди.

Ҳақиқат қарор топди. Эгри қўл, бойликка хирс қўйган, тубанлик ботқоғига ботган кимсалар — Жўравой Алимов, Ғафур Турсунов ва бошқалар устидан жиноий иш қўзғатилди. Улар ўз қилмишлари учун жавоб берадилар.

Я. САЛИМОВ.

Реклама ва эълонлар

УЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА
СССР ХАЛҚЛАРИ ДРАМАТУРГИЯСИНИНГ ФЕСТИВАЛИГА БАҒИШЛАНАДИ

13 март соат 12.00 да,
16 март соат 12.30 да

Янги спектакль

МАР БАЙЖИЕВ асари — Низом КОМИЛОВ таржимаси

«ТЎЙ МУБОРАК, ҚАРИ ҚИЗ!»

Саҳналаштирувчи режиссёр — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Б. ИХТИЕРОВ.

Рассомлар — Р. ТУМАНКОВ, А. БАТИКОВ.
Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

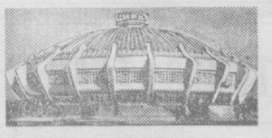

«ГРУЗИЯ ЦИРКИ» ВА «ЎЗБЕКИСТОН ЙИГИТЛАРИ» КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ

ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ

Грузия ССРда хизмат кўрсатган артист Гамлет НАТРОШВИЛИ ва комик-пародист Бесик КАЛАМАШВИЛИ доимо манежда.

Бадиий раҳбар — Грузия ССРда хизмат кўрсатган артист М. И. ЛАЛАШВИЛИ.

Касса соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

КОЛЛЕКТИВ БУЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

Олдиндан билет сотиш кассаси ишламоқда.

Справкаларни — 44-35-91 телефони бўйича олиш мумкин.

САФАРГА ЎЗИНГИЗ БИЛАН ОЛИНГ!

«АЛЬПИНИСТ-407» — ЕНГИЛ, ИХЧАМ ВА ЖУДА ҚУЛАЙ ТРАНЗИСТОРЛИ РАДИОПРИЕМНИКДИР.

У олдингилардан ўзининг бирмунча замонавий жиҳозланиши, овоз сифатларининг яхшиланганн билан ажралиб туради. «Альпинист» узун ва ўрта тўлқин диапазонларида берилаётган эшиттиришларни аъло даражада қабул қила олади.

Ярим ўтказгичли кучланиш стабилизатори туфайли приёмник ҳатто батареялардаги разряд сусайиб қолганда ҳам ишлайверади.

«АЛЬПИНИСТ» — ИШОНЧЛИ, АЖОЙИБ ЙУЛДОШ! ЙУЛГА ОТЛАНАР ЭКАНСИЗ, БУНИ АСЛО ЭСДАН ЧИҚАРМАНГ.

Приёмник баҳоси — 28 сўм.

ЦКРО «ОРБИТА».

Телевидение

11 МАРТ
МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Гимнастика. 10.30 — Горнчилар, қаердасиз? 11.15 — «Бунне Банке», «Бегона» (бадиий фильм). 12.10 — Миллионлар ленинча университети. 15.30— Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Оламга саёҳат. 16.40 — Самад Вурғуннинг ижоди. 17.25 — «Бетховен концерти» (бадиий фильм). 18.30 — Концерт. 19.00 —Янгиликлар. 19.10 — Мультфильм. 19.25 — Москва ва москваликлар 19.55 — «Қалб изҳори» (музикали фильм). 21.00 — «Бизнинг биография — 1935 йил». 22.00 — Вақт». 22.30 — Концерт. 00.10 — Волейбол: (аёллар). «Медицина институти» — «Искра». 00.50 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Биология. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Биология. 13.00 — Санъат ғунчалари (такрорий). 13.30 — Империя ҳалокати» (бадиий фильм). 18.30 — Болалар учун телефильм. 18.45 — «Ёшлик». 19.15 — Иқтисодий билимлар — оммага. 19.45 — Ахборот. 20.00 — Оламга саёҳат. 21.00 — «Ахборот». 21.20 — Шермат Файзуллаев куйлайди. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — «Қиролнинг дил хуши» (телеспектакль).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Бу унчалик осон эмас (бадиий фильм). 20.10 — Ўқиғувчилар учун консультация. 20.40—Янгиликлар. 20.55 — Чизма геометрия. 21.55 — «1920 йилда туғилган», (2-кўрсатув).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 11|III да Корсар, 12|III да Испан миниатюралари (12.00, билетлар сотилган), Травиата (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11|III да Келинлар қўзғолони, 12|III да Қиёмат қарз.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11|III да Гулбаҳор қани? 12|III да Йиллар ўтиб, 13|III да Гулбаҳор қани (кундузи), Йиллар ўтиб (кечқурун).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 11|III да Скапеннинг ҳийласи (16.00), 12|III да Беш кунлик куёв, 13|III да Тўй муборак, қари қиз (12.00).

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — Раққоса (кундуз ва кечқурун).

Раққоса — «ЧАЙКА», «ҚОЗОҒИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ганг узра тонг — «ЎЗБЕКИСТОН» (10.40, 13.20, 16, 18.30, 21.00), ҲАМЗА НОМЛИ (кундуз ва кечқурун).

Эски милтиқ — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Табор кўкка интилади — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача, Эълонлар — 338142.

Р—01254. Узбекистон Компартиясининг Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64583. Г. 1582.